

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Rea. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejfel több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 18. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. január hó 23

Arad magyarságához!

Irta: Dr. Barabás Béla,
az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnöke

Vannak mulasztások, amelyekre csak akkor jövíünk rá, amikor szükségünk támad arra, amit elmulasztottunk. Számosan akadnak olyan mulasztók magyar testvéreink között is, akik a nálunk gyakori választások idején jönnek rá, mind többen és többen arra, hogy nincsen meg a választói jogosultságuk, mert annak idején, a mikor mód és alkalom kínálkozott reá, elmulasztották kötelességüket teljesíteni önmaguk és családjuk iránt. A választások idején aztán ide is, oda is futkosnak, csak hogy megszerezhessék számukra a választási jogosultságot. Persze, akkor rendszerint már késő a bánat, az intervenció és mindnyájunk számára csak a kölcsönös, udvarias sajnálkozás marad meg, hogy még mindig akadnak egyesek a kisebbségi magyar közéletünkben, akik még annyi joggal sem rendelkeznek, mint amennyi közéleti, alkotmányos joga minden 21. életévet betöltött román állampolgárnak van.

Magára vessen az, aki nem gondol a jövővel szemben fennálló kötelezettségeire. Iliam csupán a múlt jelennek él. Aki nem érti meg a felette elzuhogó történelmi idők parancsszavát, még nem hibázik akkorát, mint az, aki elzárkózik a tennivalók öntudatos felismerése elől és bünyös nemtörődomséggel áldozva fel magát, jogait és ezzel a jövőjét.

Nem olyan időköt élünk, hogy bárki is megkockáztathassa egyéni kis bizalmatlanságait, amikor jól-akáráon nyulnak feléje a segítő-kezek. Tudom jól, hogy sokan vannak olyan magyarok, akiket a mindennapi kenyér utáni gond és munka foglal el és ezért fizikai idővel sem rendelkeznek arra, hogy a hivatali instanciázások óráit különféle előszobákban pazarolják el. Ezek a magyar testvéreink hálával és őszinte köszönettel fogadják mindenkoron a mi akciónkat, mellyel segítségükre jövíünk és szavazati jogok megszerzése útján, a mi testvéri segítséget nyújtó közbenjárásunkra teljes jogu, lelkiismeretes román állampolgárokká válnak.

Most újra elkövetkezett az az idő, amikor a régi mulasztások újra orvosolhatók. Mindenkinek újra alkalom kínálkozik, hogy a választói névjegyzékbe felvétesse magát és így újra számottevő tagja legyen a közéletnek. Nem szabad kényelemből, vagy nemtörődéssel elhanyagolni senkinek ezt a szent kötelességét, a minél önmaguknak, családjuknak, — és ezenfelül a legnagyobb családi közösségüknek: a magyarságnak tartoznak. Nem is akarom elhinni, hogy még az is megtörténhessék, hogy ha valakit jóindulatulag és kötelességszerűen figyelmeztetünk, vagy felkeresünk a szükséges okmányok átadása végett, még akadnak olyanok is, akik alkalmatlankodásnak veszik a jóindulatot és saját maguk kárára nem bocsájtják rendelkezésre a már meglevő adataikat.

Ezen a helyen testvéri szeretettel kérek fel minden magyar nőt és férfit, akinek meg van a jogosultsága a választási névjegyzékbe történendő felvételre, hogy mielőbb, de legkésőbb nyolc napon belül, január harmincadikáig, okvetlenül keresse fel a Magyar Párt Strada Romanului (Zrinyi-uccai) irodáját, vagy küldje el megbízottját, aki elhozza magával a szükséges okmányokat. Minden jóindulatú és lelkiismeretes magyar embernek az iroda ügyeletes megcsinálja a kellő beadványt, beadja az illetékes hivatali fórumhoz a felebbezést és erkölcsi garanciát vállal érte, hogy mindenki rendben vissza is fogja kapni beadott okmányait.

Remélem, hogy az elhangzó szó nem talál ma már süket fülekre, annyi év tanulságos tapasztalatai után és minden lelkiismeretes magyar ember tudni fogja kötelességét, amellyel magyarságunk közösségének és saját magának egyformán tartozik.

Lemondott a francia kormány

A gabonakereskedelem megrendszabályozása miatt bukott meg Steeg kabinetje — Tíz szavazat döntötte el a kormány sorsát

Párisból jelentik: A kamara ma esti szavazása során kétszáznyolcvanhárom szavazattal, kétszázkilencvenhárom ellenében a kormány kisebbségben maradt és ezért nyomban az ülés után a miniszterelnök benyújtotta a köztársasági elnöknek kormányának lemondását. A váratlan kormánylemondás előzményei egy ma délelőtt megtartott minisztertanácson játszódtak le.

A minisztertanácson megvitatásra került az az ellentét, amely Boret földművelésügyi miniszter és Mayer közgazdasági államtitkár között keletkezett a gabonakereskedelem megrendszabályozása körül. Steeg miniszterelnök

már a minisztertanácson bejelentette, hogy amennyiben az ellentéteket nem sikerül kiegyensúlyozni, úgy benyújtja a kormány lemondását. A kormány tagjai egyöntetűen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a felmerült incidens nem érinti a kormány tekintélyét. Mayer államtitkár a minisztertanácson kijelentette, hogy kész a miniszterelnök rendelkezésére bocsátani állását, nehogy az incidens megbontsa a kormány egységét.

A gabonakereskedelem megrendszabályozására vonatkozó javaslat a kamara ma esti ülésén került napirendre és a szavazásnál a kormány nem tudta keresztülvinni álláspontját.

Természetes, hogy a CFR. is deficittel dolgozik

— mondotta Raducanu közlekedésügyi miniszter — Szükség lesz leépítésre, mert ráfizetésből élni nem lehet — Még nincs döntés a CFR. vezérigazgató személyére — Nincs postatarifaemelés, de majd lesz

Tartományi igazgatók értekezlete, a közigazgatási törvény módosítása ügyében

Bucurestiből jelentik: Raducanu közlekedésügyi miniszter ma fogadta a sajtó képviselőit. A miniszter elsősorban a CFR. helyzetéről beszélt, majd hangsúlyozta, hogy mint minden vállalat, úgy egészen

természetes, hogy a CFR. is deficittel dolgozik mostanában

és az is természetes, hogy leépítésekre lesz szükség, ami magánvállalatoknál magától értetődik, azt közüzemeknél sem lehet kifogásolni, mert ezeknek sem lehet megélni a deficittekből.

A leépítések azért váltak elkerülhetetlenné. A vasutüzemek bevételei csökkentek, csökkenteni kell tehát a kiadásokat is. Ami a CFR. vezérigazgatójának személyét illeti, kijelentet-

te, hogy még folynak a tanácskozások s a döntő szó a minisztertanácsot illeti majd meg, annyit azonban már most is mondhat: nem valószínű, hogy Mercuca jelenlegi helyettes vezérigazgató lesz vezérigazgatónak kinevezve. Ezután a postai tarifáról beszélt. Kijelentette, hogy emelés nem történt, de viszont az ügyben folynak még a tárgyalások.

A belügyminiszteriumban ma egyelőre délelőtt kezdődött meg a tartományi igazgatók értekezlete, amelyen Mihalache belügyminiszter, Calinescu és Marinescu államtitkárok is megjelentek. Az értekezlet tárgyát legfőképpen a közigazgatási törvény módosítása képezte. A tartományi igazgatók kifejtették álláspontjukat a tervezett változások ügyében s az értekezletet délután is folytatták.

A magas állású tisztviselők, akik semmit sem dolgoznak

csak terhet jelentenek az államnak. — Pamfil Seicaru felszólalása a CFR.-nél tervezett elbocsátások miatt

A kamara mai ülésének főtárgya a leépítése kérdése volt

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Pamfil Seicaru a CFR.-nél tervezett elbocsátások ellen szólalt fel s kérte: mielőtt az elbocsátásokra nézve határoznának, vegyék tekintetbe a munkások memorandumát. Beszédében kifejtette azt a véleményét is, hogy inkább szüntessék meg a színekurákat, bocsássák el azokat a magas állásokban levő tisztviselőket, akik semmit sem dolgoznak s akik csak terhet jelentenek az államnak.

Racoveanu tábornok, az állami petrolium-járadékok kereskedelmi miniszteri osztályának megszüntetését kéri, mert arra nincs semmi szükség. Madgearu miniszter kijelenti, hogy azok a tisztviselők, akik ennél az osztálynál dolgoznak, igen jó munkát végeznek s az országnak nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy a petrolium-járadékok pontosan befolyjanak. Az

állam egyébként finomítókat fog felállítani, amelyek feldolgozzák a nyerspetroleumot. Beszéde közben a miniszter összeszólkkozott Leonte Moldoveanuvval, aki tékozlással vádolta meg Madgearut. A miniszter azonban élesen visszavágott.

A szenátus ülésén Mayer Ebner a nyugdíjak késedelmes megállapítása ellen és az adóbehajtás végzettségi miatt emelt szót.

Ezután a napirendet tárgyalták, melyen a közigazgatási törvény módosítása szerepelt. A belügyminiszter a felszólalásokra válaszolva kijelentette, hogy egyáltalán nem szegve, ha egy javaslaton javítani kell, ha a gyakorlatban be nem vált pontjai vannak annak a törvénynek. Kijelenté, hogy ez a javaslat a városok és megyék autonómiáját csak tökéletesíteni fogja.

Magyarországellenes célzattal jött létre a cseh-román kereskedelmi szerződés

Böhm magyarpárti képviselő felszólalása a prágai parlamentben — Magyarország bezárta kapuit a cseh iparcikkek előtt

Prágából jelentik: Böhm magyar párti képviselő a parlamentben szóvá tette, hogy a csehszlovák-román kereskedelmi szerződések során a köztársasági kormány olyan engedményeket adott Romániának, amely súlyosan érinti a csehszlovák ipar és kereskedelem érdekét. Míg Csehszlovákia Németországgal nem tud kellő megállapodásra jutni és a déli államok közül Jugoszláviával a mai napig sem kötött kereskedelmi szerződést a köztársaság, addig az egyik termelési ág befolyására, part-

érdekből olyan megállapodást kötött Romániával, amely nem lehet közérdek, hanem csak pártérdek.

— Állítom, — mondotta a képviselő — hogy a kormányt a Romániával megkötött kereskedelmi szerződés során a kisantant barátság és ezzel Magyarország ellenes célzat vezette. Magyarország most máshol helyezi el terményeit, ezzel szemben bezárta kapuit a cseh iparcikkek előtt.

Az ópiumkérdés és a libériai rabszolgakereskedelem

a Népszövetség mai ülésén — Dawes a végleges leszerelési konferencia elnöke

Genf-ből jelentik: Henderson ma reggel varadonul ülésre hívta össze a népszövetségi tanácsot. A tanács tizennégy tagja a küldöttségek bevonása nélkülült össze. Írország képviselője az ülés kezdete előtt a végleges leszerelési konferencia elnökéül az USA képviselőjét ajánlotta. Érdeklődésére a tanács több tagja kijelentette, hogy a jelöléshez hozzájárul. Eszerint Dawes amerikai tábornok lenne a végleges leszerelési konferencia elnöke, aki — mint köztudomású — az első jóvátételi tervezet alkotója volt. Nyílt ülésen az ópium

kérdésével és a libériai rabszolgakereskedéssel foglalkoztak. A felsősziléziai kérdés tárgyalását elhalasztották addig, amíg Németország és Lengyelország között befejeződnek az erre vonatkozó megbeszélések.

A népszövetségi tanács mai ülésén Henderson felolvasta Anglia jelentését az iraki mandátumra vonatkozólag. Anglia mandátuma ugyanis lejárt és Irak ezzel függetlenné vált. A Népszövetség azzal a tervvel foglalkozik, hogy a tavaszi ülésükön Irakot tagállammá választják.

Bucurestiben lesz a román—lengyel hadvezetőség vezérkara

Rómából jelentik: A „Lavoro Fascista” című lap jelenti Genf-ből, hogy a román-lengyel biztonsági szerződés aláírásánál nem volt szükség Franciaország közvetítésére, a katonai megállapodásnál azonban nehézségek merültek fel ama kérdés miatt, hogy kire bizzák a két állam hadseregének legfőbb vezetését. Lengyelország magának követelte a legfőbb vezetését és az utolsó pillanatokig is ragaszkodott ahhoz, hogy a főparancsnokság székhelye

Varsóban legyen. Miután a román delegátusok ellenkező álláspontot foglaltak el, szüksége volt Franciaország beavatkozására. Végül is abban állapodtak meg, hogy a legfőbb vezetés a francia vezérkarra bizzák és annak székhelye Bucurestiben lesz. A főparancsnokságot valószínűleg Gouraud tábornok, Páris katonai parancsnoka veszi át, aki előreláthatólag rövid időn belül a vezérkar tagjaival együtt Bucurestibe érkezik.

Erdélyi impresszióim

Az Aradi Közlöny olvasóközönsége számára irta:

Dr. VAZSONYI VIIMOSNÉ

Arad, 1931. január 22.

Igen tisztelt Főszerkesztő Uram!

Szeretettreméltó üzenetét elutazása előtt megkaptam, hogy az Aradi Közlöny olvasói számára erdélyi körutam néhány impressziójáról beszámolót írjak. Tekintve, hogy Ön, sajnos nem láthatom, mivel elutazóban volt, ezen közlésemet levél formájában küldöm Ön után.

Impresszióimat összevonva, csak annyit mondhatok, hogy körutamon ellentétben a mai világnézettel, csak jóemberekre akadtam. Első állomásom Szatmár volt. Bámulattal láttam, hogy ebben a nem is nagy városban naponta 300 embert ebédeltetnek a népkonyhákban. Szatmármegye különben szülőföldem, itt visszavarázsolódott minden fiatalkori boldog emlékem és hálás szívvel szorítottam kezét a jótekonysági intézmények hölgyeivel és uraival. Büszke voltam, hogy szülőföldemen ilyen egyszerű, ilyen csupa-jó embert találtam.

Továbbmenve, Nagyváradra kerültem. El voltam ragadtatva tőle. Olyan klubélet folyik ott, olyan gyönyörű összetartás az emberek között, hogy szinte azt hittem, hogy nem a Koros partján, hanem a Szajna mentén sétálok, egy boldog, francia, nagyszabású, művelt városban. Nagyváradon is megleptek a jóléti intézmények és ismét csak azt láttam, hogy

történhet bármi a nagyvilágban, jó emberek, de különösen jó asszonyok, olyan asszonyok, akiknek szociális érzékük van, mindég lesznek és őket semmiféle revolúció, vagy evolúció el nem seperheti.

Innen eljutottam az ősi, patinás Mátyás király városába: Kolozsvárra. Itt minden ház egy-egy darab történelemről beszél. Csodálatos tisztaság és csodálatos élénkség uralkodik ebben a városban. A főterén, a korzóján vasárnap délelőtt alig lehetett átvergődni, annyian jártak az uccákon. És mennyi művészet! A régi Nemzeti Színház és az Ujszínház eszünkbe juttatja Déryné ifjasszony korát. És a tudomány, amelynek fejlettségét a klinikák, szanatóriumok és a nagyszabású zsidó-kórház mutatja. És itt is mennyi jóléti intézmény: mennyi nagyszerű embernek köszönhetjük mindezt...!

Innen Marosvásárhelyre kerültem. Aránylag kis város és mégis milyen gyönyörű kultúrpalotája van! Márvány lépcsőzete, üvegfestményei, freskói beillene akár Versaillesbe is. És a híres Telekianuma, a könyvtára bármely könyvbuvárnak kielégíthetné szenvedélyét. Ez a kis város minden ize telítve van kultúrával és civilizációval. Egyetlen egy dolog, amire panasgom van és ami a kulturától egy kissé távol esik, az a szerencsétlen vasúti összeköttetés, mellyel Marosvásárhelyről Aradig eljuthat az ember. A mai világban, ahol a járművek, nem beszélve a repülőgépekről, autókról, autóbuszokról, de a gyorsvonat is már némi kényelmet nyújthat, ezen a vonalon Arad azt hiszem, elérhető volna kényelmesen 8 óra alatt, míg most majdnem 13 óráig dögbe Marosvásárhelytől Aradig egy kis kávéda-

Pszichotechnikai készülékkel vizsgálják az aradi autobusvezetőket

Érdekes és modern ujitást vezet be a város

Érdekes ujitást vezetnek be a közeli napokban Aradváros, autobus-szolgálatánál. Néhány héttel ezelőtt, amikor Lutai Cornel dr. polgármester Temesváron járt, megtekintette az ottani villamosüzemeket, ahol rendkívül szellemes készülékeket mutattak be. Ezek az ugynevezett pszichotechnikai készülékek arra alkalmasak, hogy kipróbálják a kocsivezetők és kalauzok képességeit. Az egyik ilyen készülék például egy korongból áll, amelyben negyven arckép szerepel. A kalauz-szolgálatra jelentkezőt odaviszik a géphez és forgatják a korongot. Megmutatnak egy arcot és a forgatás után a jelentkezőnek meg kell mutatnia a kijelölt képet. Ezzel az emlékezőtehetségét tesztik próbára. Külön próbálják ki a kocsivezetőket, akiknek 34-féleképpen kell bizonyítaniuk képességeiket.

Lutai dr. ma ujitást adott Tripa Mihály gépiüzemigazgatónak, hogy a jövő hét folyamán utazzon át Temesvárra, tekintse meg a készülékeket és érdeklődjön azoknak beszerzési forrása iránt.

A vulkán melege fűti az Etna tetején levő obszervatóriumot

A kráter egyik melléknyílásába csövet helyeztek és így vezeték el a vulkán tüzeit

Nápolyból jelentik: Az Etna csucsán lévő obszervatórium igazgatója megoldotta az obszervatórium fűtésének gyakorlati kérdését. Az obszervatórium fűtése eddig ugyanis nagy nehézségekbe ütközött, mivel az épület nagy magasságban, hó és jég között van, ahol állandó hideg uralkodik.

Az igazgató most a kráter egyik melléknyílásába egy csövet vezetett be és az egész épületet a vulkán melegével fűti. Az ötletet szélesebb körbe is ki akarják terjeszteni, amennyiben megkísérlik a környékbeli falvakat is vulkáni hővel fűteni.

rálón az ember, amely ráz, zakatol és arra a nagyon régi jóvilágra emlékeztet, amikor az idők ugyan szépek voltak, de a technika még nem haladt előre annyira, mint ma és az ember örült, hogy a lovas delizsánsz helyett beülhetett a vicinálisba. De hogy utam ilyen sokáig tartott, azért kárpótolva lettem azzal, hogy eljutottam Aradra.

Aradi impresszióimra alig találok szavakat. Ami engem minden városban legjobban érdekelt, — a jóléti intézmények — itt összehalmozva kaptam meg őket egy csomóban, úgy mint egy nagy csokor nyíló rózsát. Megnéztem a Szeretetházat, az Aggok-Házát és az Arvaházat. Tulajdonképpen ezzel az arvaházzal kellett volna kezdenem, mert ezen a helyen nevelkedik a jövő reménysége: a fiatalság, az ártatlan gyermekek, akiknek hajléka itten olyan ragyogóan tiszta, olyan napsugaras és az élén álló hölgyek annyi szeretettel veszik körül őket, hogy talán csak ritkán jut ezeknek az apróságoknak eszükbe, hogy a szülői házban jobbat, vagy szebbet kaphattak volna. Ezek az apróságok, — azt hiszem — át vannak hatva az érzéstől, hogy van még hála a világon, ha elvétve is. És ha ezt a nagyszabású házat nézem, arra gondolok, hogy ez az igazi önzetlen szeretet, amikor a jóléti sors által sújtottak ide menekülhetnek az Öreg-Otthonába, ahol öregségükre megtalálják mindazt, ami az öreg embernek még örömet szerez. Itt alkalman volt megismerni a Szeretetház főgondnokát: Koch Dániel urat, aki olyan páratlan jósággal és körültekintéssel intézi az intézmény ügyét.

Arad városának szépségeiről megemlékezve, mondhatom, hogy kultúrpalotája szintén

Egy Erzsébet-téri vendéglőben felismerték és letartóztatták a Kinizsi-uccai garázsrablás tettestársát

Pállnkás Mihály után Puskás Vilmos is közrekerült — Két detektív találta meg, amint ópen nagyszerű vacsorát fogyasztott

Vallomása szerint önként akart jelentkezni

Harminc pengő híján elmulatta a rablott pénzt

Budapestről jelentik: Ma éjjel az Erzsébet-tér 14. számú házban lévő vendéglőben felismerték és letartóztatták Puskás Vilmost, a Kinizsi-uccai garázsiroda rablás tettestársát.

A letartóztatás érdekes részleteiről az alábbi tudósításunk számol be:

A késő esti órákban az Erzsébet-téren lévő Burger-vendéglőbe két férfi lépett be. A vendéglő alkalmazottjai ismerték a férfiakat, detektívek voltak, akik a közeli főkapitányságról többször néztek be hozzájuk. Most is nyomozó uton jártak, a Kinizsi-uccai, meg a Gubacsi-uti rablókat keresték, helyesebben a Kinizsi-uccai rablás tettestársát. A Burger-vendéglő alkalmazottjai fölismerték a detektíveket, akik pedig ragasztott rövidrenyirt bajusszal, feltűnő vastagságú bottal és keménykalappal jelentek meg a helyiségben, ahol az egyik asztalnál kitűnő vacsorát fogyasztott és hozzá pompás italokat ivott egy költséges fiatalember. A detektívek szokás szerint körülnéztek a vendéglőben és szemük megakadt az asztalnál, amelyen a fiatalember foglalt helyet. Összenéztek és máris kész volt a megállapításuk:

— A férfi Puskás Vilmos, a Kinizsi-uccai garázsirodában történt rablás tettestársa!

Habozás nélkül az asztalhoz léptek és igazolásra szólították föl a fiatalembert. A férfi egy pillanatig sem tiltakozott:

— Puskás Vilmos vagyok... mehetünk uraim a főkapitányságra.

Nyomban föl is vitték a központi rendőrségre, ahol azonnal megkezdtek kihallgatását és megmotozták. Mindössze 39 pengő 74 fillért találtak nála a ráesett 600 pengős zsákmányból. Egy pillanatig sem tagadta, hogy ő volt Puskás tettestársa és vallomását a következőképpen adta elő:

A merénylet után egy ideig Budapesten maradt és megismerkedett egy nővel, akivel két napot töltött el és vendéglőről-vendéglőre járva eittek-ittak. Majd visszatért régebbi barátjához: Somlay Annához, egy brassói szá-

azt kiáltja az idegen felé, aki előtte elgondolkozva megáll:

„Vedd le kalapodat és csodáld e városnak nagyszerű fejlettségét, a szép és nemes iránti érzékét!”

A kulturpalota háta megett pedig eszembe jutott az a szép népdal, mely az uramnak kedvenc dala volt és amelyet annyira átvettünk tőle, hogyha nagyritkán zenés-helyre megyünk, akkor a fiam első dolga, hogy apjának kedvenc dalát:

Maros vize folyik csendesen,
Borulj a vállamra kedvesem!

— húzatja el a cigánnyal. Itt a Maros-parton, amikor a Maros vizét szemléltem, arra gondoltam, hogy be kár, hogy csak most jutottam Aradra; egyedül, öszülő fejjel és de jó lett volna abban a szép időben, amikor az uram itt járt, vele együtt a Maros partján állni és csodálni Aradváros kulturáját, intézményeit és egész sereg kiváló férfiat és asszonyt.

Ezek az én felejthetetlen erdélyi impresszióim eddig, tisztelt Főszerkesztő Uram. Holnap Temesvárra utazom, tovább megyek és azt hiszem, hogy ott is sok kedves meglepetés vár rám. Főszerkesztő Uram engedélyével itt, lapjának hasábjain köszönöm még azon erdélyi városoknak, ahol jártam, szeretetreméltó vendéglátásukat. Tele van a szívem halálával, a szemem örömkönnökkel mindazok iránt, akik erdélyi tartózkodásom alatt szívük egész melegét nyújtották. Impresszióim revelációjába nem akartam baltalozást belekeverni, csak száraz tényeket sorakoztattam fel és kérem Főszerkesztő Urat, engedje meg, hogy mivel e boroknak helyt adott, mint tisztelő híve, ketet igaz baráti melegséggel megszoríthassam.

mazásu leányhoz, akivel kedden a fivéréhez utazott el Tápógyörgyére. Ott azonban nem érezte magát biztonságban és azért visszatért Budapestre. Amint megérkezett a pályaudvarra, azonnal újságot vásárolt és ebből megállapíthatta, hogy társát, Pállnkás Mihályt elfogták és a hurok az ő nyaka köré is szorult.

Ekkor bevallotta Somlay Annának, hogy ő is résztvett a garázsiroda kirablásában és együtt azt beszélték meg, hogy

elverik az utolsó fillért is és a szépen eltöltött napok után önként fog jelentkezni a főkapitányságon,

mert így legalább a bíróság előtt enyhébb büntetésben fog részesülni. Az utolsó vacsorát a Burger-vendéglőben akarta elfogyasztani, mert ez közel van a főkapitánysághoz és nem kell taxira sem pénzt kiadnia. A Burger-vendéglőben azután nagyszerű vacsorát rendelt, előbb pedig kitűnő borokat és sört hozatott. Itt érte a két detektív megjelenése, akik megrövidítették mulatozását.

Aradi katonatársa beszél a halálraitélt Pintér András századosról,

akit ezredében mindenki szelidlekű, csendes embernek hitt. — Schwartz Hugó aradi kereskedő együtt önkénteskedett és vonult be a világháborúba Pintér Andrásal. — „Mindig, a háború borzalmai között is megőrizte higgadságát.”

Pintér András százados halálraitelésének úgy valóságos dreyfusi arányokat öltött nemcsak Budapesten, de egész Magyarországon, sőt külföldről is számos tiltakozó levél csatolkozik a kegyelemkérők seregéhez, amelyben huszezer igazságot kérő ember emeli fel szavát Magyarország kormányzójához. *Kegyelmet Pintér Andrásnak!*

Akik közelebről figyelemmel kísérik a magyarországi eseményeket, nem haladhatnak el érdeklődés híján Pintér András tragikus sorsa mellett és talán kivétel nélkül mindenki a legnagyobb emberi megalégedéssel veszi tudomásul azt a spontán megnyilatkozást, amely egész Magyarországon a megkegyelmeztetése érdekében történt. Aki csak egy kicsit foglalkozik a bűnügyi jogszakkal, az tisztán érzi, hogy a *Pitavalban nem történt még olyan eset, amely Pintér András gyilkosságának atmoszférájában elkövetett cselekedetet gyilkosságnak minősítené.*

A szerelmes ember mindig a korlátolt beszámíthatóság határán áll. Nem gondoikozik, csak érez. Ahol pedig az érzelmek skálája elhatalmasodik és elhatározó módon befolyásolja az agynak és gondoikozásnak rendszeres ütemét, ott már nincs előre megfontolt szándék és ahogy a régi katonai büntető törvénykönyv-

»Pintér András szerelmi házasságot kötött«

En aránylag rövid ideig voltam egy ezredben vele. Előbb Sabácnál küzdöttünk, majd később az orosz frontra helyeztek bennünket és Lembergél szolgáltam Pintérrel együtt. Akkor én vérhasba estem és amikor ismét szolgálattételre jelentkeztem, Károly akkori trónörökös tulajdonában levő ezredhez kerültem. Később hallottam, hogy

Pintér szerelmi házasságot kötött.

Egyik szabadsága alkalmával megismerkedett otthon Radulescu Helénnel, a háziuruk leányával, akinek apja várbeli patikus volt és az ismerkedést tipikus hadiházasság követte, de úgy tudta, hogy nagyon boldogan indultak neki a házasságnak. Ki hitte volna, hogy ilyen tragédia vár rá. *Szinte nem is akarom hinni* és már irtam is egy közös barátunknak, hogy, tényleg a mi ezredünk Pintér Andrásáról van

Dossziék, üzleti könyvek,
(speciális vonalzással is) Kerpelnél.

Banditavilág Maros megyében

Leütöttek és kiraboltak egy gazdálkodót. Napról-napra történnek betörések és rablások. Számos letartóztatás.

A marosmegyei csendőrség a napokban több nagyobb szabású bűnügyben eszközölt sikeres letartóztatásokat. Az utóbbi hetekben annyira elszaporodott a betörések és rablások száma Maros megyében, hogy a hatósági közegeknek a legszigorúbb rendszabályokat kellett létesíteni, hogy véget vessenek ennek a rablóvilágnak. A földbirtokosok és a kisgazdálkodók állandó rettegésben éltek, mert soha sem tudták, hogy a garázda emberek milyen mértékben fogják őket megkárosítani.

Tegnap este Márkos községben vakmerő rablótámadás történt, ahol egy gazdálkodót ismeretlen tettesek baltával leütöttek. Az eszméletlen állapotban lévő embertől 10.000 lejt raboltak el. Hasonló bűnözések fordultak elő Geges községben és Nyárádion. A csendőrség sikeres munkát végzett, amennyiben sorra fogta el a bűnözések tetteseit és így előreláthatólag az anarchisztikus állapotok meg fognak szűnni.

ben áll: előre megfontolt gonosz szándék.

Mert Pintér András magánélete telve van szelid és derekas mozzanatokkal.

Egy volt tisztásra beszél nekünk róla itt Aradon: Schwartz Hugó volt főhadnagy, jelenleg a volt Münz férfidivatkereskedő-cég tulajdonosa, aki együtt vonult be az önkéntesi esztendőre Pintér Andrásal és mert 1913-as önkéntes volt, az egy esztendőből öt lejt, végigküzdötték a világháborút is.

— Mind a ketten a 32-as neli tábori tüzezedre szolgáltak — mondja Schwartz Hugó — és amikor kitört a világháború, Pintér mint önkéntes került a frontra. Lelkiismeretes, bátor katona volt, állandóan földérítő szolgálattal bízták meg.

Lekötelezően udvarias, szerény fiúnak ismerjük a kissé magabazárkózott

Pintér András. Igazán keresni kell a jelzőket, hogy lefesthessem. Az első pillanatban megállapítottuk róla, hogy feltétlenül jólevelt uriember. Később tapasztaltuk, hogy derek barát, aki a háború legnagyobb borzalmai között is megőrizte higgadságát és megállta helyét minden körülmények között. Már akkor szépen volt dekorálva:

a kis ezüst, nagy ezüst és bronz vitézségi érdemeket mind még hamarosan megszerezte.

szó? Pedig a fényképek, amelyekben többek között felismerem őt és a sok azonos adat meggyőzhetne róla. Mégis oly hihetetlen... a csendes, szelid kadét a bitófa árnyékában...

És nemcsak Schwartz Hugó nyilatkozik így, de a többi Budapesten megszólaltatott katonatársa. Gyilkolt Pintér András és ezért lakolni kell. De nem bitóval. A halálos ítélet emberi tévedés, amelybe a bírák azért eshetnek bele, mert hiszen ők is emberek. A bírák szubjektíve mindig igazságosak, de azért jusszámordok mégis születnek. És most már csak a kegyelem reparálhatja az ítéletet, a kegyelmet osztó hatalomtól pedig ezrek várják, hogy visszarántsa Pintér András az akasztófa tővéből.

Alakja még rokonszenvesebben elevenedik meg e beszélgetés tükrében.

A hölgyközönség figyelmébe

ELIZABETH ARDEN

VOJTEK & WEISZ

drogueriában ARAD
Cégtulajdonos:
Ordelt László.

világhírű arcpótlási készítményei megérkeztek s kaphatók:

LIPPAI ANZIX

„Ha nyugodtan akarsz aludni, tized ki a rádió-illetéket”, — A „fekete” rádiózó. — A posta furcsa felhívása.

(Az Aradi Közlöny Lippára kiküldött munkatársától). Ahogy végig megy az ember ezeken a kisvárosi uccákon, az ires üzletek és a paraszto-k-hajtotta ókrós szekerek között egyre inkább megerősödik benne az impresszió, hogy Lippa furcsa elkeveredése a városnak és a falunak. És éppen ezért érdekes. Érdekes a kereskedő, aki minden ebéd után megissza a kávéházban a maga feketekávéját, elhúszik egy alsós partit és így szól a városba tévedt utazóhoz, aki ebéde után detektívregényt olvas:

— Mondja, miért olvas maga könyvet? Hát kunszt az? Olvasson maga ma pénzt...

Érdekes itt minden, még — a posta is. Késő délután volt, amikor ide beléptem. Levelet akartam feladni. A falakról több helyről is feliratok meredtek felém:

„Ha nyugodtan akarsz aludni — tized ki rádió-illetékedet!”

Az ember nem tudja hirtelenében, hogy Komolynak, vagy pedig humornak vegye. Mindenesetre érdekes felhívás. A rádiókkal egyébként baj van. Lippán jelenleg 155 a bejelentett rádiózó száma. Azonban egy látszik csak lehet a „fekete” rádiózó is. Legalább erre vall a lippai postafőnökség egy kissé furcsa intézkedése, amelyet a lippai villanszerelő-cégekhez intézett. Ennek értelmében a postahivatal felszólítja ezeket a cégeket, hogy minden hónapban nyújtsanak be hozzá egy kimutatást, amelyben feltüntetik mindazokat, akik abban a hónapban náluk rádióakkumulátort töllettek. Ezzel az intézkedéssel akar a postahivatal rájónni a zugrádiózó névére. Hogy ez eddig mennyiben sikerült, az egyelőre titok.

Ha éppen a villanszerelőkről van szó, talán nem lesz érdektelen a villanszerelési munkálatokról is megemlékezni. Tegnap cikkünkben megírtuk, hogy ezek a munkálatok a múlt év októberében kezdődtek. A felszerelési munkálatokat jó részt az áramot szolgáltató Elgiba-cég végezte, azonban részt vettek abban a lippai cégek is. Ekkor Lippán két ilyen vállalat volt. De a dolog nem ment olyan simán. Még egy pár hét sem telt el és Lippán öt új villanszerelő-cég alakult. A mai sivar üzleti viszonyokra valahogy nagyon is jellemző ez az öt új vállalat alakulása. Különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy Lippán a szénsavgyáron kívül három év óta új vállalat nem alakult.

Az igazság kedvéért itt azonban le kell szögeznünk, hogy Lippán még nem olyan sulyosak a viszonyok, hogy Lippa nem haldoklik, sőt egyike a ma nagyon ritka fejlődő és virágzó városoknak. Azonban ugyanakkor meg kell állapítani azt is, hogy itt is uralkodik valami depresszió. Ezt a depressziót úgy a gazdasági viszonyokra, mint a kedélyekre is, kell érteni. Tavaly minden vasárnap voltak ugynevezett táncteák, amelyek nagy kedveltségnek örvendtek. A lippai fiatalság itt szórakozott, itt mulatott. Más szórakozásuk Lippán amúgy sem nagyon akadt. Ezeket az ótórai teákat is megakarták rendezni. Egy darabig ment. De a harmadik, negyedik teának már nem akadtak látogatói. És az ótórai tea így Lippán szép csendesen kimult. Egy év alatt csak ennyi változás történt. A lippaiaknak sem kedélyileg, sem anyagilag nem telik — ótórai teára.

A kereskedőnek már csak fájdalmas humora van, a zugrádiósokról listákat készíttetnek, a legkisebb megélhetési lehetőség alapítására tömegestől jönnek a vállalkozók, az ótórai teákra nem jelentkeznek a mulatni akarók — és az egésznek az újságíró egyszerűen ezt a címet adja, hogy Lippai Anzix,

Molnár Tibor.

„A becsületes emberek őrzik meg az idők során Vázsonyi Vilmos dr. emlékét”

Dr. Schütz Henrik és dr. Vágvölgyi Lajos üdvözölték a nagyszerű előadása alkalmával dr. Vázsonyi Vilmosné — Minden talpalatnyi helyet megtöltött az Iparos-Kulturházban az előkelő közönség — Ki volt „Az én uram”..?

Tegnap este zsufolásig töltötte meg a közönség az Iparos-Kulturház dísztermét, hogy meghallgassa dr. Vázsonyi Vilmosné előadását nagynevű férjéről, a magyar demokrácia egykori vezéralakjáról. Minden talpalatnyi helyet pótszékekkel raktak tele: így sem fért be minden érdeklődő a hatalmas terembe.

A nagynevű magyar politikus özvegye dr. Schütz Henrik hitközségi elnök és dr. Vágvölgyi Lajos főrabbi társaságában foglalt helyet a színpadon felállított asztal mellett. A nagyasszonyt Schütz dr. tartalmas beszéd keretében üdvözölte, amelyben Vázsonyi Vilmos dr. demokráciáját markáns szavakkal emelte ki:

A demokrata vezér és a szabolcsi földbirtokos-leány

Percekig zugott a taps, amikor dr. Vázsonyi Vilmosné beszélni kezdett. Mintha nem is a mérhetetlen gyászba borult hűves, hanem egy objektív történetíró változta volna azt a szegény, egyszerű kispolgári milliöből felszárnyaló fényes karriert, melyet Vázsonyi Vilmos, a sümegi szegény zsidó tanító fia futott be az igazságügyminiszterségig és a valóságos belső ügyek tanácsossága magas pozíciójáig. Poétikus színekkel festette meg, hogy ismerkedett meg, hogy lett felesége Vázsonyinak, aki fényes győzelmeinek, diadalainak napjaiban mindig megmaradt egyszerű polgárnak.

Csupa szeretetreméltó közvetlenség, amint elmondja az özvegy, tizenkilenc éves korában hogyan volt szerelmes egy szabolcsi szolgabíróba, aki csekély százhusz kiló súlyú volt és akinél tiszaujlaki bajuszpedró helyettesítette a Cotyt és a Houbigant. Őt magát földbirtokoshoz szerették volna férjhez adni, míg egyszer a kiszámíthatatlan végzet édesapját összehozta Budapesten Vázsonyi Vilmossal. Majd nemsokára Vázsonyi az Ecsedi-lápot lecsapoló vállalkozó kíséretében Szabolcsba utazott, ellátogatott az ő házukhoz. A derűtség moraja futott végig a hallgatóság sorain, amint az özvegy leírta a harminchárom évvel ezelőtt látogatába érkezett Vázsonyi Vilmos öltözetét: *barha cylinder, spenótzöld felöltő és kanársárga nyakkendő, piros pettyekkel*. Ez extravagáns öltözet ellenére tetszett a fiatal ügyvéd a szabolcsi kislányoknak — és Vázsonyi Vilmos, mint vőlegény utazott vissza Budapestre. Csak attól félt: mit szólnak majd hozzá pesti barátai, hogy ő, a demokrácia vezére, egy ótóra koronás szabolcsi földbirtokosnak a leányát vette el?

„Éljen Vázsonyi, az apánk, éljen Vázsonyiné, az anyánk!”

A jóleső, meleg derűtség, amely Vázsonyi Vilmosné előadásának ezt a finoman szubjektív részét fogadja, csak fokozódik akkor, amikor esküvőjéről beszél. Elmondja ugyanis, hogy esküvőjére lejöttek Budapestről Vázsonyi demokrata barátai, akik közül többen jólismerték annak a szabolcsi községnek a katolikus lelkészét. Az esküvő vasárnap délután hat órára volt kitűzve. Vasárnap ebéd után a pesti barátok felkeresték az ismerős lelkészt és ennek vendégszerető házában addig kvaterkáltak, míg valamennyien be nem csiptek. Így előzött állapotban mentek hat órákor az esküvőre. Amikor a ceglédi rabbi — Vázsonyiné édesapjának régi jó barátja — éppen felhuzta a jegygyűrűt a menyasszony ujjára, a bormámoros pesti barátok lekapták kalapjukat és elkiáltották magukat: „Éljen Vázsonyi Vilmos, a mi apánk, éljen Vázsonyiné, a mi anyánk!”

— Tevékenységének részletes árgalása ma még nem lehet történelem — mondotta — csupán politika és ettől távol kívánjuk tartani magunkat. Ezért inkább csak mozzanatok, intimitásokat fogunk hallani, amelyek inkább egy ember megértéséhez járulnak hozzá és tisztább képet adnak azon lelki indítóokról, amelyek e nagylelkű és tiszta jellemű férfit arra vitték, hogy egész életét politikai küzdelmeknek szentelje. Vázsonyiról, mint a demokrácia bajnokáról megemlékezve, el kell mondanunk, hogy a zsidóság érdekében kifejtett munkálkodása teljesen egybeforrt a demokráciáért való küzdelmével.

A háboru elején bujkált Vázsonyi az emberek elől: *békeszerető szíve nem bírta látni a szenvedéseket*. Aztán következik a karrier csúcspontja: az 1917-es városközi gyűlés, a Tisza-kormány bukása, Eszterházy Móric gróf kabinetalakítása. Az első ember, akit a designált Eszterházy gróf felkeres: Vázsonyi Vilmos. A király azt akarja, hogy Vázsonyi is benne legyen a kormányban. Vázsonyi szabódi: ő szegény ember és hozzá: zsidó. De a király azt mondja: „Semmi közöm miniszterim felekezetehez: egyetlen kérdés az, hogy becsületes ember-e az illető, vagy nem?” Amikor a miniszteri kinevezés megtörténik, Vázsonyi első útja szüleihez vezet. Köszönetet mond nekik, hogy felnevelték. A miniszterség egyébként nem volt gyönyörűség. *Fizetését Vázsonyi leginkább szétosztotta a hivatalnokok közt*, akik éjszaka is dolgoztak. Ez idő alatt a család abból élt, hogy eladogatta értékes festményeinek, műtárgyainak egy részét. Azután jöttek a forradalmi idők: a rendjelki-sértgetések, míg végül a kinevezés: *Dr. Vázsonyi Vilmos v. b. t. t.* A száműzetés napjai akit érdekelnek, megfogja találni abban a könyvben, amelyet „Az én uram” címmel megírt.

— Ugy érzem, — fejezte be mindvégig érdekesítő előadását dr. Vázsonyi Vilmosné — hogy férjem nem élt hiába és ha egyedül is hagyott, neve élni fog mindaddig, amíg becsületes emberek lesznek a világon!

Dr. Vágvölgyi köszönete

A nagyasszony előadása után dr. Vágvölgyi Lajos mondott köszönetet Vázsonyi Vilmosnének élvezetes előadásáért, *amellyel férje szellemét varázsolta vissza a múltból, hogy ragyogó példát szolgáltasson az ifjúság részére*. Beszédében virágos, zengő szavakkal magasztalta azt a finom asszonyi lelket, amely ilyen hiven, élettellejesen megőrizte egy nagy, nemes és mindenekfelett becsületes férfi emlékét és az újra való átélés érzésével töltötte el hallgatóit:

— Vázsonyi lelke visszazállt hozzánk és ezt nemcsak a nem mindennapi tárgy megkapó voltának, hanem az előadás egyéni varázsa, a megelevenítő erejének köszönhetjük — mondotta dr. Vágvölgyi — és végül a tőrből vett szép idézettel a hölgyeket pálmákhoz és a férfiakat cédrusokhoz hasonlítva, a következőkkel fejezte be beszédét:

— *Hajoljatok meg pálmák, a Pálmák Pálmája előtt, ti cédrusok szivjátok magatokba Vázsonyi Vilmos szellemét és tanuljátok meg tőle, hogyan kell becsületes, tiszta, egyszerű életet élni és hasznára válni embertársaitoknak.* Csányi Piroška.

Arad köztisztviselői tiltakoznak az áldozati adó ellen

Megalakult a köztisztviselők szövetsége — „Ilyen arrogáns rendeletet csak a CFR. adhat ki” — Mennyit kapnak a napidíjasok és mennyit az igazgatósági tagok? — A leépítést nem a váltóöröknél kell kezdeni — Súlyos kifakadások az új rendszer ellen

Izgalmas gyűlés az aradi városházán

Nagyarányu gyűlést tartottak ma az aradi köztisztviselők a városháza nagytermében, hogy megalakítsák a köztisztviselők egységes szövetségét és tiltakozzanak az áldozati adó ellen. Este hat óra után kezdődött meg az ülés, amelyen körülbelül 150 tisztviselő vett részt a vasut, a közigazgatás, a tanítói és tanári kar, a posta, a pénzügyigazgatóság, a vámhivatal, a Casa Cercuala, a rendőrség, a törvényszék és ügyészség, a vasut, a klérus, a munkaügyi felügyelőség, a monopolhivatal, az agrárhivatal tisztviselői nevében. Az ülést *Ispravnic* György vasutigazgató nyitotta meg, aki felkérte a résztvevőket, válasszák meg az alakuló gyűlés elnökét és alelnökét. A megjelentek egyhangúan *Ispravnic* György vasutigazgatót választották meg elnöknek, alelnökké pedig *Popa Constantin* városi kultúratanácsos és *Constantinescu* Sándor tanár lettek.

Ispravnic György ezután beszámolt arról, hogy február elsején Bucarestben országos gyűlést tartanak a köztisztviselők és ezen tárgyalják az állami költségvetés egysúlyának kérdését, amelyet anélkül is keresztül lehet vinni, hogy a tisztviselők fizetését leszállítsák. Ezután sor kerül a köztisztviselői felelősség és a köztisztviselők vagyonának felülvizsgálásának kérdésére. A gyűlés elhatározta, hogy négy delegátust küld Bucarestbe s ezek közül kettőt, *Popa Constantin* kultúratanácsos és *Bradean* ügyészségi titkár személyében meg is választottak, míg a másik kettőt január végéig jelölik ki.

Egyhangúlag kimondották, hogy megalakítják az egységes köztisztviselői szövetséget aradi fiókját,

majd *Constantinescu* Sándor tanár és hirlap-

író tartott nagyhatású beszédet a jelenlévőknek.

Constantinescu kifejtette, hogy a szükség hozta össze a köztisztviselőket erre a gyűlésre, amelynek nem hangos demonstráció, hanem a jogok kivívása a célja. Minden kormányt azt hangoztatja, amikor költségvetését egyensúlyba kell hozni, hogy sok a tisztviselő és a tisztviselők nem dolgoznak.

Fizessék meg a tisztviselőket

— Ha a köztisztviselők meg fogják kapni, ami őket megilleti — mondotta — s ha ennek dacára is kifogások merülnek fel munkájuk ellen, a nem megfelelőt el kell távolítani. *De ne csak kötelesség-végzést kívánjanak a tisztviselőktől, hanem fizessék is meg, hogy az existenciájuk biztosítva legyen.*

A hatalmas tapsal fogadott kijelentés után a tanár utal arra a rendeletre, amelyet nemrégiben a CFR. adott ki s amelyben felszólítja tisztviselőit, mondjanak le önként.

— Ilyen neveltséges és arrogáns rendeletet csak a CFR. adhatott ki. — jelenti ki nagy éljenzés és taps közepette —

„Nem lehet hazafias jelszavakkal áldozatot követelni a köztisztviselőktől“

Popa Constantin volt a következő felszólaló, aki a közigazgatási tisztviselők nevében csatlakozott a szövetséghez. Beszédében elmondotta, hogy az impérium átvételekor felszólították a román köztisztviselőket, lépjenek állami szolgálatba, vagy más közintézményekhez. Most egyszerre megállapították, hogy azok, akik 11 éve dolgoznak, nem felelnek meg és ki akarják őket állásukból dobni. A harcot törvényes úton kell folytatni. Amikor áldozatot kívánnak a tisztviselőktől, mindig a hazafias érzésekre hivatkoznak. Ma azonban nem bírják tovább a terheket. Utána *Popescu Péter*

és miután senkisésem állott kötélnek, az egyik bucurest-i lap mai számában közli, hogy február elsejével ezen tisztviselőket és alkalmazottakat bocsát el.

További példákat hoz fel a vasuti gazdálkodásból. A napidíjasok 48 millió lejt kapnak évenként, az igazgatósági tagok, akik 40-en vagy 50-en vannak, 110 milliót. Az igazgatósági tagokat nem sújtja annyira az áldozati adó, mert azt a törvényjavaslatot, amely nagyobb százalékot rótt volna ki az 50.000 lejnét nagyobb havi fizetésekre, egyszerűen elfelejtették megszavazni. Hivatkozik *Ford* példájára, aki a súlyos gazdasági helyzetben úgy segített magán, hogy racionalizálta a munkát. Nálunk túltengés van kormányzóságokban, inspektorokban és

a leépítést nem a váltóöröknél s a napidíjasoknál kell kezdeni.

Azoktól vesznek mindig el, akiknél nincs és nem azoktól, akiknek van miből adni. A kormányzóságok évenként 2 és fél milliárdba kerülnek, az autonóm pénztárak 11 és fél milliárdba. Miért nem szüntetik először meg ezeket a felesleges kiadásokat és miért fontos az a két milliárd, amit a köztisztviselőktől vesznek el? A tisztviselők szívesen hoznak áldozatot, de lássák először azt, hogy a kormány a felesleges kiadásokat építi le. Ha a köztisztviselők passzivitással fogadják az áldozati adót, biztos, hogy még emelni is fogják. Összetartásra hívja fel a tisztviselőket.

— Azt mondják sokan vagyunk — fejezte be beszédét — bizonyítsuk be azt is, hogy erők is vagyunk.

munkaügyi inspektor szólalt fel, aki így kezdte beszédét:

— Tisztában vagyok azzal, hogy milyen következményei lehetnek, hogy ezen a gyűlésen megjelentem.

Hivatkozik arra, hogy sokan politikai céllal jöttek a gyűlésbe magyarázni. Ez ellen az összes résztvevő tiltakozott, amit *Popescu Péter* örömmel fogadott. Kijelentette, hogy maguknak a köztisztviselőknél kell megjavítani sorsukat, de békés úton. Mindenki dolgozzon lelkiismeretesen tovább hivatalában és csendben igyekezzen sorsának megjavításán dolgozni. *Ispravnic* elnök megállapítja, hogy az összes hatósági főket meghívta és csupán *Popescu* munkaügyi inspektor jelent meg közülük. Elmondja, hogy a vasutasok már tartottak egy ilyen gyűlést és voltak, akik bátran rámutattak arra, mit kell tenni. A következmény az volt, hogy az egyiket Besszarábjába helyezték, a másikat felfüggesztették állásából. De az igazság, ha szenved is, végül győzni fog. Felhívja az összes köztisztviselőket, lássák el kétszeres lelkiismeretességgel hivatalukat, fejtsenek ki kétszeres munkát, s kövessenek el mindent az együttműködés érdekében.

— Az pedig, aki rossz köztisztviselő — jelentette ki, — azt magunk távolítsuk el körünkől.

A lelkes tapsal fogadott beszéd után, *Popa Constantin* felolvasta a táviratot, amelyben a központnak csatlakozásukat jelentik be, majd a gyűlés ezzel este fél kilenc óra táiban véget ért.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL: Buster Keaton (Malek) első hangos-filmje: **KERESSEM A FELESEGEM.** A nagy komikusnak egyik legnagyobb teljesítménye, amely elejétől végig a legdörösebb hangulatban tartja a közönséget. Partnerei: **Anita Page** és **Robert Montgomery.** Ezt megelőzi a **KUTYATÁRSADALOM** című 2 felvonásos filmjének, melyet rengeteg kutya beszél és játszik végig. Egyetlen ember sem szerepel a filmben. Az állatvilág világrekordja. Kezdekör az ajtókat bázák

SPECT: **FLIRT.** Társadalmi vígjáték. Főszereplők: **Florence Vidor, Loretta Jounz** és **Albert Conti.**

A halmágycsucsi baleset áldozatai pert indítanak Aradmegye ellen

Hír szerint hegybeomlás volt a katasztrófa oka

Nagy feltűnést keltett az *Aradi Közlöny* mai számában közölt tudósítás, amelyben beszámoltunk arról a nagyarányú balesetről, mely az Aradmegye tulajdonát képező halmágycsucsi kőbányában történt. *Somogyi Jenő* megyei mérnök tegnap kiutazott a helyszínre, hogy a vizsgálatot megejtse, eddig azonban még nem érkezett haza. Ma újabb, érdekes részletek derültek ki a szerencsétlenséggel kapcsolatban.

A balesetnél a sziklák elborították az értékes gépet, amelyet csak ma tudtak kiásni a romok alól. A furógép is jelentékeny módon megrongálódott és a vizsgálat fogja megállapítani azt is, hogy mennyibe kerül a kijavítása. A cég képviselője ma már jelentkezett is és követelte, vegye át haladéktalanul a megye a súlyosan megrongált gépet, miután most már semmiesetre sem léphet vissza a vásárlástól.

Holnap d. e. bizottság utazik Halmágycsucsra. A bizottság tagjai dr. *Lázár Agoston* megyei elnök, *Takácsy Miklós* és dr. *Furdui József*, a választmány tagjai és *Filip Agoston* megyei főmérnök, akiket *Somogyi Jenő* mérnök a bányatelepen vár meg és a helyszínen tesz jelentést az általa tapasztaltokról. A

bizottság a cég képviselője jelenlétében vizsgálja felül a gépet és megállapítja, mennyire tehető a megye kára, majd sor kerül a kihallgatások megejtésére, annak kiderítése céljából, kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért. Fontos a felelősség kérdésének megállapítása annál is inkább, miután sor kerülhet arra, hogy a sebesültek, különösen a legsúlyosabban sérült *Mates György*, akit az aradi megyei kórházban ápolnak, s aki jobb lábát törte a robbanás alkalmával.

kártérítési perrel fordul a megye ellen.

Az esti órákban érkezett és más oldalról származó híradás szerint tegnap nem robbanás, hanem hegyomlás történt, amelynek okait egyelőre nem tudni. A híradás szerint a furógép nem sérült meg. A nagyobb szerencsétlenséget az akadályozta meg, hogy többen, akik észrevették a veszélyt, idejében figyelmeztették a munkásokat, akik megmenekültek és csak az utolsónak maradt négy ember szenvedett sérülést. A szerencsétlenség valódi okait és előzményeit pontosan, természetesen csak a tüzetes vizsgálat fogja kideríteni.

H I R E K

Aradi gyermekek

Reggel 7 óra. A pályaudvaron egymásután futnak be a vonatok. Ki nem aludt és még az uccán is bóbiskoló diákok sűrű raja indult az iskolák felé. Sietnek, mintha attól félnének, hogy lekésik az órát, pedig még elég idejük van. Két tízéves diáknak nézeteltérése támadt egymással és a téli reggelben megálltak a villanyóra alatt és formális box-párbajt vívtak egymással és a téli reggelben megálltak a villanyóra pillanatra megfeszültek az iskoláról, a tanulásról. Mintha Londonban lettünk volna...

Két maszatos gyerek sétál az uccán. Gondtalanul és a gyermekek szemtelenül naiv fölénnyel. Mindenkit megbámulnak és azután kinevetnek. Minden érdekli őket és semmitse vesznek komolyan. Talán csak a kirakatoknak van előtük respektusuk. Azok izgatják a fantáziát. Bámész szemekkel mennek a főtérre és hallják, amint az egyik megszólal:

Te... gyerek a fűszereshez kirakatot nézni...

A pénzügyvizsgálóság árverést rendelt el az egyik aradi kereskedő lakásán. Jönnek a végrehajtók, leltározzák a holmikat. Gépiesen mondja az egyik az adatokat:

— Két ág, nagy asztal, nyolc szék, három ruhaszekrény, egy könyvszekrény, egy íróasztal, öt olajfestmény, két rézcsillár, két sezlón...

A család kedvence, a hat éves Bandika csak hallgatja a végrehajtók beszédét, de tovább nem bírja:

— Bácsika, van ám nekünk zongoránk is, de azt a Jenő bácsinál dugtuk el...

Aznap folytonos gyermek sírás hallatszott ki a kereskedő szobájából.

— Aradi meteorológiai jelentés. Január hó 22-én: Hőmérséklet: — 10, 3 °C. Légnomás: 766—769 mm. Nedvesség: 67—87%. Prognózis. Január 23-ra: Tulnyomóan száraz, hideg és derült idő, erős éjjeli fagygal (reggel és este köddel).

— Nagy aggodalommal várják a városi tisztviselők körében a február elsejét. A temesvári revíziós bizottság törölte a költségvetésből a tisztviselők lakbérpótlékát és a város vezetőségének az ügyet most a tanács elé kell vinni döntés végett. Mindaddig azonban, amíg a revíziós bizottsági döntés Aradra nem érkezik, a költségvetés ügye nem vihető a tanács elé, viszont a város vezetősége már a szóbeli közlés nyomán akarja megvonni a tisztviselők lakbérpótlékát. Az ügyben holnap dönt a permanens bizottság, amely elhatározza, mi fog történni február elsején.

— Baleset érte Vatikánvárosban Lengyelország követét. Vatikánvárosból jelentik: XV. Benedek pápa halálának évfordulója alkalmából XI. Pius pápa jelenlétében ünnepi gyászmise volt. Lengyelország szentszéki nagykövetét a vatikáni templom előtti téren baleset érte, amennyiben autója összeütközött egy kocsival. A legközelebbi kórházban részesítették első segélyben, a mely után hazatért lakására.

— Aradon az utóbbi napokban erős influenzajárvány terjedt el. Majdnem minden második házban van áldozata a járványnak, amely szerencsére ezideig könnyű lefolyású és a betegek néhány nap alatt meggyógyulnak. Az egész világon pusztító náthajárvány Aradon enyhe formában jelentkezik csak és sok beteg van, aki ágyba sem fekszik, hanem nyugodtan végzi tovább munkáját. Az orvosi hivatalnál ilyenirányu bejelentések jelentéktelen számban történnek csak és egyelőre annak szükségessége sem merült fel, hogy hatósági intézkedés történjen a náthajárvány ügyében.

— Az aradi hadkiegészítő parancsnokság a legszigorubbán figyelmezteti azokat az ifjakat, kik tanulmányi szabadságot kértek az 1930—1931-ik iskolai évre, hogy a hadügyminisztérium 548 számú, 1931 január 8-án kelt rendeletében úgy dönt, hogy a szükséges iratok kitöltése és benyújtása 1931 január 31. Ellenkező esetben katonaszökevénynek tekintik és elvesztik a redukált terminushoz is a jogukat.

Pop C. István részt vesz a japán herceg tiszteletére tartandó udvari vacsorán

Távirati meghívást kapott az udvartól — A család cáfolja a lemondásáról elterjedt híreket

Bucuresti-i híradás nyomán ma beszámoltunk arról, hogy politikai körökben az a hír terjedt el, miszerint Pop C. István kamarai elnök lemond tisztségéről és helyébe Vaida Sándor volt belügyminiszter lép. Ma informálódtunk a kamarai elnök családjánál, amelytől a következő információt kaptuk:

— Nem hisszük, hogy a híradás megfelelne a valóságnak, mert akkor, amikor a kamarai

elnök Bucurestibe utazott, szó sem volt lemondásról, vagy bármiféle változásról. Valószínű, hogy alaptalan kombináció az egész.

Érdekes egyébként, hogy Pop C. István még itthonléte alkalmával kapott távirati meghívást az udvartól arra a diszvacsorára, amelyet Takamatsu japán herceg és kísérete tiszteletére rendez Károly király.

Forradalmosítani akarták Szlovenszkót ifju tót összeesküvők

Leleplezték a komplotot és letartóztatták a résztvevőket — A katonaság erősen bele volt keverve az összeesküvésbe

Prágából jelentik: Pozsonyban nagyobb összeesküvést leleplezték le, amely egész Szlovenszkóra kiterjedt. Az összeesküvés vezetői tót ifjak voltak. Szlovenszkó forradalmosítását tűzték ki céljukul. A mozgalom vezetői Smár József joghallgató és Hazar Ferenc, a helyőrség egyik katonája voltak. A rendőrség Kassán nyolc, míg Pozsonyban hat diákot letartóztattott. Az összeesküvés mögött tót politikusokat sejteneik.

Az esti órákban a leleplezett összeesküvésről újabb jelentések érkeztek, melyek részletesebb adatokkal a következőképpen számolnak be az ifjútótok komplotjáról:

Ma délelőtt Kassán letartóztattak egy leányt, akinek lakásán egy titkos társaság iratait találták meg. A titkos társaságot a tótok felszabadítására szervezték meg és erre a célra Németországból, vagy ennek megakadályozá-

sa esetén, Magyarországból akartak fegyvereket szerezni.

A hadosztálybíró letartóztatta Wozart tüzéraltiszttel, Roly József gyalogos katonát, Smar József egyetemi hallgatót és Szutovszky Rezső állami ipariskolai hallgatót, Smar karácsony előtt rövid szabadságra ment Pozsonyba. Távolléte alatt feltörték az internátusban hagyott ládáját. Amikor ismét visszatért szabadságáról, megdöbbenve konstataálta, hogy bizonyos iratai hiányzanak. Félelmében az összeesküvés több tagjával együtt menekülni akart, azonban a pozsonyi hidőnél elfogták. A nála tartott házkutatás során megtalálták az összeesküvők listáját.

Hogy a katonaság mennyire bele van keverve az összeesküvésbe, bizonyítja az a tény is, hogy a társaság katonái autókon akarta szétosztani a fegyvereket az összeesküvés tagjai között.

Ingyen-cirkusz

A Minorita-templom előtt ma nagy népmulatság zajlott le a kora délutáni órákban. A templom előtti uttest szakaszán a dévajkedvű kocsisok vízzel locsolták le a fagyos havat s nagy gaudiummal élvezték, hogy a dolgok után siető biciklisták hogyan vágódnak végig gépeikkel együtt a váratlan jégpályán. Az ingyen-cirkusznak természetesen nagy közönsége akadt, még a korábbi áldozatok köréből is, akik kajánul leálltak a járda szélén és a kocsi-stand közönségével együtt lesték az újabb áldozatokat.

Ezekben nem volt hiány. Már messziről felfedezték a gyanútlanul közeledő biciklizőket. A rendezés pompásan működött:

— Menjen onnan! — kiáltották a jégcsapdáján ógyelgő érdeklődőkre. — Nem látja, hogy jön a pali...?

Fogadások történtek itt is, ott is: átmege, vagy nem mege át a kritikus ponton...? Egy sem ment át. Szép szabályosan karikáztak a jégzóna határáig, ott csuszott egyet az első kerék, utána a második és zsupsz! — már a földön is hevert az áldozat, ahonnan zavart szégyenkezéssel igyekezett eliszkolni...

— Nahát, ez igazán nagyszerű!... Még egy sem ment át! Látta...? — Icikesedett a „közönség”.

A fel-felharsanó röhej-kórusra előkerült végre a rendőr is és véget vetett a közel félórán át tartott népmulatságnak. Mi volt ez az egész? Merénylet a dolgok után siető emberek ellen? Ingyen népmulatság? Vagy csak a bérkocsisok unatkoztak...? Néha az ucca furcsán vetíti vissza a társadalmi élet fonákságait, a szociális rendet és a dolgozók együttérzését. Annyi bizonyos, hogy az ingyen-cirkuszt a kenyér keresőinek rovására rendezte meg az aradi ucca, s a komoly munka elzohanásán mulatott a röhögő felelőtlenség. (—ab)

— Az aradvárosi felsőkereskedelmi iskolát végzettek f. hó 28-án, szerdán este 9 órakor a Dácia kávéház különtermében fontos megbeszélést tartanak. Az összejövetelre kéri az elnökség a szövetségi tagok és még felvételre nem jelentkezett végzettek szíves megjelenését.

— Az aradi borbélyok szombaton délután egy órától este nyolcig tarthatnak nyitva. A szombati és vasárnapi munkaszünetre vonatkozólag az aradi munkafelügyelőség a közelmúltban feliratot intézett a munkaügyi minisztériumhoz, amelyben javasolta, hogy vasárnap, 25-én délelőtt engedélyezék a borbélyok munkáját. A válasz erre vonatkozólag ma érkezett meg a munkaügyi felügyelőségtől és eszerint a munkaügyi minisztérium úgy intézkedik, hogy a borbélyműhelyek 24-én, szombaton délután egy órától este nyolc óráig tarthatnak nyitva, ezzel szemben vasárnap egész nap kötelesek zárva tartani.

— Halálozás. Burghardt Ferencné f. hó 21-én váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 23-án, pénteken délután fél 4 órakor lesz a Str. Lahovári (Trombita-ucca) 9. szám alól.

— Az aradi teológia szegény növendékeit internátus látja el. Mai számunkban megirtuk, hogy egy bucuresti-i lap éles támadást intéz a kormány ellen a diákok ösztöndíjának megvonása miatt és a diákság helyzetének illusztrálására emondia, miszerint az aradi görög keleti teológia növendékei a népkonyhákon kénytelenek étkezni. A bucuresti-i lap közlésére vonatkozólag ma levelet kaptunk dr. Botis Tivadár, a teológia igazgatójától, aki kijelenti, hogy ezen híradás nem felel meg a valóságnak, mert a teológia szegény növendékeit az internátusban látják el.

— Az öngyilkos Gábor Helén temetése. Tegnap délután 3 órakor temették el óriási részvét mellett a tragikus körülmények között elhunyt Gábor Helén 17 éves urileányt, aki hétfőn este legrótt Nagyváradon, az Ullmann-palota negyedik emeletéről. A Rulikovszky-uti temető halottasházából temették el a virágzó szépségű fiatal tanítanárnőt, akinek temetésére nagyon sokan mentek el ismerősei, barátai és fiatal kislányok: a tanítványai. Az egész város társadalmának mély részvéte nyilvánult meg a szerencsétlen apa és a földig sujtott édesanya iránt, aki követni akarta leányát a halálba. Dr. Kecskeméti Lipót főrabbi búcsuztatta el a halottat, lélekbemarkolóan szép és megható gyászbeszéddel. Azután elföldelték a koporsót, mely egy szerencsétlen leány holttemetét zárja örök időkre magába.

LUDENDORFF MOSTOHA FIA SZERINT Tausendnek sikerült az aranycsinálás

Negyven-ötven sikeres kísérlet — Arany egy kiló ólomból

Münchenből jelentik: Tausend aranycsinálási perét ma tárgyalta le folytatólagosan a müncheni bíróság. A tárgyaláson mint tanu megjelent Ludendorff mostoha fia, Heinz Tonnert is, aki kijelentette, mostoha apja megbizta azzal, hogy vizsgálja felül Tausend kutatásait. Negyven-ötven kísérletet is végzett és minden esetben sikerült is aranyat produkálnia.

Egy Stremel nevű kereskedő arra vonatkozólag tesz vallomást, hogy egy kiló ólomból ténylegesen sikerült aranyat előállítaniok, amelyről egy ékszerkereskedő megállapította, hogy 23 karátos. Amikor aztán Ludendorff kilépett a társaságból, ő rögtön sejtette, hogy félrevezették és ekkor feljelentette Tausendet.

— Dr. VÁZSONYI VILMOSNÉ CIKKE AZ ARADI KÖZLÖNY HASÁBJAIN. A város társadalmának szeretetben álló vendége, dr. Vázsonyi Vilmosné nevét találja olvasóink mai számunk „Tárca”-rovatának élén. A nagy magyar demokrata politikus-pártvezér özvegye az „Aradi Közlöny” utján számol be eddigi egyéni impresszióiról és finom tollú, közvetlen írása egyben kifejezője legbensőségesebb érzelmeinek is, romániai barátaival szemben. Tárcainkra ezen a helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— A keresztény diákszövetség támadja a belügyminisztert. Bucurestiből jelentik: A keresztény diákszövetség tegnap ülést tartott, melyen éles támadások hangzottak el Michalache belügyminiszter ellen a nacionalista szervezetek ellen foganatosított szigorú rendszabályok miatt.

— Ezer utast befogadó repülőgép. Londonból jelentik: Sikorsky, a híres repülőgéptervező Filadelfiában kijelentette, hogy belátható időn belül ezer utast befogadó repülőgépek fognak közlekedni Európa és Amerika között.

Conan Doyle a Saturnuson van

Londonból jelentik: Spiritisták körében igen nagy örömmel adják tovább a hírt, hogy Conan Doyle, az elhunyt, világszerte ismert író jelentkezett és megmondta, hogy a túlvilágra jutván, jelenleg hol tartózkodik? Persze médium útján nyilatkozott egykori ellenfelének, a lélekkutató Harry Price-nek és nyilatkozatát Price közölte az egyik londoni folyóiratban azzal a megjegyzéssel, hogy a beszélgetés a legbarátságosabb hangon folyt, tehát Conan Doyle régi ellenfelének bizonyára a teljes valóságról számolt be. Elmondotta, hogy a „földön kívül ködszerű gyűrűben van, amely azonban a földdel egyazon világrendhez tartozik.” Azon a világon, ahol ő van, nincs többé fájdalom, jöllehet ott minden érzés sokkal élénkebb, mint a földön. A leírás szerint csak a Saturnus három gyűrűjének valamelyikéről lehet szó. A ködgyűrű hőmérsékletéről Conan Doyle szelleme nem beszélt, de mert fájdalmat nem érez, föltehető, hogy már megtisztulva, jó lélekkhez való lakosztályban kapott helyet. Price határozottan állítja, hogy „az a mód, ahogyan a szellem a médium útján vele beszélt, annyira hasonlított Conan Doyle életében használt kifejezőmódjához, hogy semmiéle megtévesztésről szó sem lehet!”

— Disz és pompa nélkül hantolták el Beniczky Ödönt. Budapestről jelentik: Ma délután fél négy órakor minden különösebb disz és pompa nélkül eltemették a tragikus körülmények között elhunyt Beniczky Ödön volt magyar belügyminisztert. A temetésen családján kívül barátai, több ismert politikus és kisebb gyászoló közönség jelent meg. A belügyminiszterium koszorút küldött a temetésre.

Gondosan válogassa meg hashajtóját. Sőt kérje ki orvos tanácsát, aki Artin dragéet fog ajánlani, mert biztos, enyhe, olcsó.

Rejtélyes méreggel gyilkoltak meg egy gazdag amerikai kereskedőt és kisleányát

A tudósok csupán a harmadik boncolásnál mutatták ki a titokzatos tantál elem maradványait — A tudomány még nem mutatta ki a méregnek az emberi szervezetre mutató hatását.

Londonból jelentik: Az amerikai nyilvánosságot egy különös gyilkosság ügye foglalkoztatja, amely nemcsak a kriminálisták körében keltett nagy föltűnést, hanem még inkább szolgál a szaktudósok studiumának tárgyául. Newyork államának egyik városában, Rochesterben, misztikus gyilkosság történt, amelynek két áldozata van: egy gazdag kereskedő és hatéves leánykája. A két emberi életnek egy titokzatos méregszert vetett véget. Ezt a mérget még sohasem használták bűnös célokra, úgyhogy ilyenemű alkalmazása a kriminálisztikában első eset.

Az érdeklődést, amely a különös esetet kíséri, még az is fokozza, hogy idáig a tudomány nem volt tájékozódva a bünténynél fölhasznált mérges substancia hatásáról az emberi és állati szervezetre.

A gyilkossági ügy több hónapra nyulik vissza és azóta szakadatlanul foglalkoztatja a hatóságokat.

Simon Harold kereskedő 1929. július 31-én hirtelen meghalt. Hatéves kisleánya néhány órával élte túl atyját. A két szerencsétlen áldozat halála rettentő kínok között következett be, úgyhogy azonnal fölmerült a gyanu, hogy kétös mérgezés történt. A gyanut még az a tény is megerősítette, hogy

Harold Simont és leányát ebéd közben, a leves elfogyasztása után lepték meg a tájéalmak, úgyhogy eszméletüket azonnal elvesztették és szörnyű kínok között haltak meg.

A nyomozó rendőrhatalóságok azonnal lefoglalták a leves maradvékát és elrendelték a hullák fölboncolását. Először arra gondoltak, hogy a gyilkosság arzénal történt, a kémiai vizsgálat megállapította, hogy ez a föltevés nem állja meg a helyét. Sorban a legkülönbözőbb analitikai módszereket alkalmazták, hogy rájussanak a mérgező lényegére. A rochesteri törvényszéki orvosok azonban sehogy sem tudtak meg birkózni a nagy föladdattal és ezért két híres washingtoni kémikust bocsátottak a bűnügyi hatóság rendelkezésére.

A tudós szakértőknak vizsgálata is teljesen negatív eredménnyel végződött.

Nem tudták megállapítani a mérgező anyag jelenlétét.

A bíróság erre elrendelte a hullák eltemetését és ezzel az ügy véglegesen elintéztnek látszott. Harold Simon boldogtalan felesége, aki egyszerre veszítette el férjét és kisleányát, nem tudott beletörödni a gondolatba, hogy a mérgező keverék büntetlenül szabadulhassanak. Ügyvédje útján ismételtén kérvényeket nyújtott be az igazságügyi hatóságokhoz, amelyek-

— Álarcos banditák megállították egy expresszvonatot. Londonból jelentik: Bellefontainben (Ohio) hat álarcos rabló leállította a Detroitból Cincinnatiba közlekedő expresszvonatot. Az egyik hálókocsi utasa hangosan segítségért kiáltott, mire a rablók lelőtték, azután elmenekültek.

— Képkiallítás a Minorita Kulturházban. Börtök Samu, az ismertnevű nagybányai festőművész képeiből kisebbszerű kiállítás nyílt meg a Katolikus Kulturház előcsarnokában. A művész ezuttal tíz olajfestményt mutat be az érdeklődőknek, amelyek közül a legmegkapóbb a „Teregető asszony” nagy vászna. Kiseb képei közül megemlítendő: „Havas fenyő”, „Havas szénaboglya”, „Villámsujtott fa” és még néhány szép mezőreszlet, kedves és színes erdőreszlet, melyek teljesen kiegészítik az ismertnevű művész hírnevét. Börtök nem jöhetett el személyesen a kiállításra, mert nagybetegen fekszik egy pesti szanatóriumban. A képeket felesége hozta le Aradra és bizik abban, hogy Arad műértő közönsége méltányolni fogja férje művészetét és már csak azért is pártolni fogja, hogy evvel megmentsék a súlyos betegen fekvő festőművész életét.

ben az ügy újból való fölvetését követele. Végre eleget tettek kérésének s a vizsgálatot újból elrendelték. A törvényszéki orvosok ez alkalommal sem tudtak más eredményre jutni, mint amelyre első ízben jutottak. Szakvéleményük éppen úgy hangzott most is, mint az első vizsgálat alkalmával.

Simon asszony most Newyork állam kormányzójához fordult beadvánnyal. Ötven oldalra terjedő memorandumában fejtette ki, hogy a természetes halál lehetősége teljesen kizárt dolog, hogy az igazságügyi hatóságok a szakértők borzalmas tévedésével állanak szemben és arra kérte a kormányzót, hogy a vizsgálatot újból vezesse be. Bár jogi körök kilátástalannak tartották a beadványt, a kormányzó váratlanul elrendelte a vizsgálatot és most másodszer exhumálták a hullakat. A boncolás ez alkalommal azután meglepő eredményre vezetett.

A philadelphiai egyetem két kiváló kémikusa megállapította, hogy a két hullamaradvékában a tantál nevű elem nyomai mutathatók ki.

ennek a különös fémnek nyomai, amely fémnek hatását az emberi szervezetre a kémiai és biológiai tudomány idáig nem vizsgálta meg. Annyit mindenesetre tud az organikus kémia, hogy a tantál már kis mennyiségben is a szervezet súlyos károsodásával jár s ezenkívül olyan tulajdonsága van, hogy az emberi és állati szervezetbe jutva, nyomai nagyon nehezen mutathatók ki.

A tudós kémikusok megállapítása után természetesen még mindig feleletre vár a kérdés, hogy ki volt az az elvetemült gonosztevő, aki Simon Haroldot és leányát megmérgezte és a tantált a levesbe keverte. Ezekre a kérdésekre nincs egyelőre pozitív felelet, csupán hipotézisek vannak és egészen bizonyos, hogy Rochester rendőrsége hónapokon át fog még foglalkozni a rejtélyes mérgezési ügyvel.

Diáksztrájk Madridban

Ok: a legutóbbi diákletartóztatások

Madridból jelentik: Az egyetemi és főiskolai hallgatók szövetsége ma délelőt bejelentette, hogy a mai nappal megkezdik a sztrájkot. A sztrájk oka a legutóbbi diákletartóztatásoknak tulajdonítható és a diákok addig nem hajlandók azt abbahagyni, amíg társaikat szabadon nem bocsátják.

— Már megérkezett a hal-dumping, és egy kiló nemes hizlalt élő ponty 70 lej. Egy aradi cégnek sikerült, széleskörű összeköttetések folytán, elismerten egyik leghíresebb haltenyézddével oly állandó jellegű megállapodást létesíteni, mely a haláraknak lényeges olcsóbulására vezetett. Nagyon örvendetes ezen kedvező körülmény Arad város és vidéke közönségének szempontjából, annyival is inkább, miután ezáltal a halárak 30—40%-al lettek olcsóbbak. Nagyon sok bámulója van a Kozma János (Strada Bratianu) csemegé- és Delicatessé (Strada Eminescu)-cég kirakatainak, hol az 1—4 kilós hizlalt nemes élő pontyok vígan lubickolva uszkálnak és szegények nem is tudják, hogy őket is utólérte a dumping.

— Versenyfutás egy kolozsvári bank vezérigazgatótól állásért, László Endrét és Király Gézát felmentették a hamis eskü vádjától, Tízmilliósi hiány a „Demed” gyógyszerárú lerakatlán és még sok nagyszerű cikket hoz az Erdélyi Futár friss száma. Szögyéné Kiss Endre országosan elterjedt nivós lapja minden városban kapható. Az Erdélyi Futár ára 15 lej. Kiadóhivatala: Cluj, Borde-uca 2.

Az első szeszcsempész-hajó elindulása

Harmadik közlemény, amely leírja, milyen nagyszabású felkészültséggel szervezték meg a csempészett szesz óceáni útját

A prohibíció kalandorainak sötét világa

Martoni kapitány kemény fickó. Marseille-ben mindenki ismeri. Oda van a mesterségéért és egyike azoknak a ritka tengerészeknek, akik értik, hogy miként kell parancsolni a vitorlás hajó fedélzetén. Ez pedig nem könnyű feladat. Csak igazi tengerész alkalmas erre. Amikor Martoni alaposan átvizsgálta a vitorlást, arra a meggyőződésre jutott, hogy mindenképp el kell javítani a bordázatot. Egy kis javítás után ettől már utnak lehetett volna indulni, de annál nagyobb baj volt a vitorlák vésznapja. A vitorlák rohadtak voltak és a kötelzet megbízhatatlan és a hosszú ideig használaton kívül állott hajóval ilyen körülmények között nem lehetett kockáztatni a szabad tengert.

A tengerésznép azonban soha sem pesszimista. Robusztus legények ezek, akik úgy rohannak a kaland felé, amint a versenyfutó rohan céljába. Martoni sem sokat habozott és arra számított, hogy a szükséges javításokat mégis csak el fogja végezni, nagy gondot fordított a legénység összeválogatására. Ovatosan kikerülte mindazokat az ajánlkozókat, akikben nem bízott. Fedélzetmesterrül leszerződtette Capronit, másodkapitányul pedig egy breton származású tengerészt, Trinidadot. Ezenkívül pedig husz hivatalosan nyilvántartott matrózt szerződtetett. Ebben a társaságban volt szőke flamand és barna korzikai. De mind kitűnő kipróbált, kemény tengerész.

Amidőn a hajó elindult Marseilleből, a legénység a még ki nem javított vitorlást a legnagyobb óvatossággal vezette végig a tengerparton. Nagy gyakorlatuk volt benne, hiszen nem egy hajón szolgáltak, vitorlásokon éppúgy, mint gőzhajón és valamennyien számalanszor keresztülestek már a legnagyobb viharokon. Keményen dolgoztak valamennyien, keményen és örömmel, mert a vérükben volt a matrózmunka és amikor megérkeztek a magas és meredek breton sziklafalakhoz, Saint-Malo felé, valami titkos tűz lobogott fel szemükben.

— No, nézd, itt a tenger, az igazi tenger, — mondotta a másodkapitány.

— Ugy van, — felelte Martoni. — Az Atlanti Óceán a tengerészek igazi tengere. Körülbelül két napig manővroztak a kikötő előtt, amikor az árbóca felhúzták a fekete mezőben felérkeresztes lobogót és egy vontató hajóval a Saint-Malo kikötő javító dokkjára huzták fel a vitorlást.

Az alkohol beraktározása

A Costain ügynökség emberei, akiket Master Bechl először értesített, azonnal jelentkeztek. Megkezdődött az alkohol beraktározása. — Ezalatt Martoni kapitány eljárta a tengerészeti minisztérium kirendeltségében és a vámnál. Minden rendben volt és a rakpartra szállított alkoholt cse már elhelyezték a hajó fenekén. A nagy ládák természetesen más tartalom felírását tüntettek fel, mint amit kellett volna. Savanyuvizeknek mondták az alkoholt. Az alkoholt, amelyből Master Bechl és társai előadatlantartó gint gyártottak, nem is szólva a whiskyről.

Szeptember közepén volt, amidőn a „Bízalom” kifeszített vitorlái és egy dohogó kis vontatóhajó segítségével kiment a La Manche-szorosra felső részére, amely ezen a napon erősen hullámzott. A nagy hullámok jobbra-balra csapkodták a kis vontatógőzöst és Martoni kapitány megkezdte a kommandózáshoz szükséges szerepét. A növekvő szél egyre jobban dagasztotta a vitorlákat és így a hajó hamarosan elhaladva Anglia mellett, kikerült az Óceánra és egyenes úton haladt a kis halász-szigetek felé. Utjában segítette a Jeges Tengerről jövő légáramlat és három nappal később már

Halifax irányában haladt a hajó. Ez a kikötő abban az időtájtban a szeszcsempészek legkedveltebb kikötője volt.

Martoni kapitány lement kabinjába és folytatta hajónaplóját:

„Saint Palo szeptember 22. A „Bízalom” elindult a nyílt tengerre. — Vontatásért és kaulazolásért 1500 frankot fizettem. A fedélzeten minden rendben. A legénység egyenruhákat kapott.”

A vezér újabb terve

Master Bechl Párisban, ahová közben visszafutott, megkapta Saint-Malo ügynökségétől a sürgönyt, amelyben a hajó megrakodását és indulását jelentették. Szállójában egyebek mellett meglehetősen nagy levelezést talált. A különböző szeszszel foglalkozó cégek képviselői sorozatosan jelentkeztek. Megjött új csekk-könyvek is. Levetette kabátját, felgyürte ingujját, kigombolta a nyakán a gallért és meglehetősen fityörészve, munkához ült.

Azután csemetett.

— Távirat. — mondotta lakónikusán a gépirónőnek, aki belépett. — „Hollowey, Hali-

fax U. S. A. „Bízalom” 22—9.” Távíratozzon Foyernck. — mondotta azután és ismét fityvülésbe kezdett valami lomha cammogású kis dallamot, amelyet légionárius korában tanult. Amidőn a távirat vizsgálatát befejezte és levelezését is lebonyolította, kinyitott egy ruhászekrényt, tiszta gallért vett és nyakkendőjét különös gonddal kötötte meg. Belebújt kabátjába, fejébe vágta kalapiját, kinyitotta az ajtót és beugrott a liftbe, amely éppen megállt az emeleten.

— Taxit. — mondotta a chasseurnek.

A kocsi pillanatok alatt megállt a szálló kapuja előtt és Master Bechl bevágta magát a kocsi mélyébe.

— Fouquet's Bar!

— Rendben van, — mondotta a sofőr.

Amidőn a kis híres kávéház terraszára leült, Master Bechl ujjaival kitapogatta a kávézókat.

— Rosszul érzem magamat. — mondotta halkan és azután egy bohóc akcentusával kiáltott a pincér felé:

— Adjon egy pohár keserűvizet garçon!

— Megint egy száraz béka. — mondta a pincér bajusza alatt végtelen megvetéssel.

Papp Sándor tizenhatévi szenvedés után hazakerkezett Mandzsuriából

Jelentkezett Reu Illés váradi rendőr-kvesztornál — Kinában megnősült és gyermekét magával hozta — 16 év borzalmas szenvedései — Ut hazafelé

Tizenhárom esztendeje már, hogy elült a nagy világégés, nem ropognak a fegyverek, de messzi, a távol Keleten, még lobog az ég, dörmögnek a puskák és a nagy orosz lövészek és a népes kínai városok forradalmi szenzációkkal szolgálnak a világsajtónak. Csodálatos világ ez, ahol a halálküszömben már halottnak hitt emberek feltámadnak, felülkerekedik bennük az emberi érzés és az új háború elől utrakelnek azok, akik végigcsinálták a régi háborút — a hadifoglyok.

Tegnap délelőtt érdekes ember állított be dr. Reu Illés volt aradi sziguranca-főnökhöz, nagyváradi rendőr-kvesztornál. A jólöltözött férfi hat-hét évesnek látszó kisfiút vezetett a karján.

— Papp Sándor vagyok — mondotta az idegen töredezeit románsággal — 1915-ben estem hadifogságba és most Kinából jöttem haza a fiammal. Nem tudok Szászrégenbe utazni az anyámhoz, mert nincs pénzem.

Papp Sándor élete sorsáról ezeket mondotta el a hírlapíróknak:

— 1914-ben a marosvásárhelyi gyalogezredben szolgáltam, egy évre rá Ludsk-ban, Rownonál estem orosz fogságba. Szibériába vittek, ahol folytattam mesterségemet, ahogy tudtam. 1919-ben kitört a bolsevista forradalom, menekülnöm kellett. Egy orosz tiszt és családja is velem jöttek. Irtóztató szenvedések után, gyalog jutottunk Szibériából Mandzsuriába. Kinában feleségül vettem az orosz tiszt leányát, de nem sokáig tartott boldogságom, feleségem egy év múlva, hogy megszülte kisfiát, meghalt. Sanghaiban jól ment a sorom. Cimfeszítő voltam. A kínaiak nem értenek a cimfeszítéshez és volt idő, hogy tíz munkással is dolgoztam. Gyakran jöttem össze magyarokkal, hallottam azt is, hogy szülővárosom Romániához került. Három év óta nem volt többé nyug-

tom Kinában, mert a vörös csapatok szorongatták az európaiakat, különösen azokat akik Oroszországból emigráltak, mint én.

— Meglőptak, csaltak, állandóan ellenségként figyelték, ezért elhatároztam, hogy hazajövök. Ötszáz mexikói dollárom volt, amikor elindultam, de utközben minden pénzem eldőgyött. Egyiptomban jártam meg a legesunyámban. Tíz angol fontot fizettettek le velem, hogy partra szállhassak, de a pénzt elvették és nem engedtek kiszállni. Triesztn keresztül kerültem Bécsbe, ahol a román követség kínai utlevelem helyett, román utlevelet adott.

A megviselt apa mellett szorongott kisfiút Viktornak hívják, Nem tud se magyarul, se románul, német iskolába járt, angolul és németül de legjobban kínaiul beszél.

A kis kínai és a 16 évi távollét után hazakerkezett Papp Sándor még tegnap tovább utaztak Szászrégenbe, ahol talán nem várja már őket haza senki.

INGYEN KAPJA

e hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. február 1-től számítjuk.

TARKA ESEMENYEK

Greta Garbo szerelmi jelenete a tenger fenekén

Greta Garbo következő nagy filmjének egyik szerelmi jelenete a Catalina szigetek közelében lévő tengeralatti kertekben játszódik le. A helyszíni felvételek a legnagyobb nehézségekbe ütköztek, mert nemcsak a színészeknek, de a periszkopikus kamaráknak is velük együtt a tenger fenekére kellett szállniuk. A vízmentesen épített felvívó kamarákban lévő levegő azonban ellennyomást gyakorolt, mely minduntalan felnyomta a kamarákat a tenger fenekéről, amíg végre is öt tonna sulyu ballasztal terhelték meg azokat, hogy a víz nyomását kiegyenlítsék. Az ilyen nehézségek leküzdése után azonban jelentkeztek azok a biztosító társaságok, melyeknél Greta Garbo és partnerei biztosítva voltak és kijelentették, hogy az emberevő cápák közelsége által okozott veszélyt nem vállalják. A kérdést végre úgy oldották meg, hogy a felvétel színhelyét késsel feltegyverzett buvárok vették körül, azonkívül több motorcsónakot cirkáltattak ide-oda, hogy a motorcsónak zajával zavarják el a kíváncsiskodó cápákat.

Pálmák, halraktár, hangvillák, 10.000 tenniszlabda és állatsereglet — repülőgépen. Londonból jelentik: A birodalmi légiforgalmi társaság egy külön repülőgépen friss pálmaleveleket hozatott Indiából Londonba az indiai alkotmánytervező konferencia egyes tagjai számára. A hinduk egyik kedvenc szokása, hogy friss pálmaleveleket ráganak. A leveleket nedves mohába takarták, hogy az 5500 mérőföldes ut alatt ne száradjanak ki. Ezzel kapcsolatban a Press Association néhány furcsa légiszállítvány esetét sorolja fel, amelyek között a legszokatlanabb volt 10.000 tenniszlabda, melyet Németországba szállítottak egy tenniszversenyre, továbbá 5 mázsa szén és egy féltonna nyersvas, melyre egy különleges öntvényhez volt szükség, vagy az angol rádiótársaság standard hangvilláját, melyet összehasonlítás kedvéért több európai fővárosba küldtek s végül egy teljes magánállatsereglet: egy medve, 5 majom és 50 papagáj, melyeket Hollandiából egy London melletti magánállatkertnek szállítottak. Legújabbban több értékes szíami és angora macskát szállítottak Londonból a berlini macskakiállításra. Saskatchewan tartomány tavaiból naponta főbbszáz font hal „repül” Keletkanadába, sőt az Egyesült-Államokba is.

A KÖRHÁZI ÁPOLÓNÓ VÉGZETES TÉVEDÉSE. Kölnből jelentik: A kölni közkórházban egy ápolónó bélmosást végzett egy betegen és a szulfát magnéziumoldat helyett tejsavat adott a betegnek. Azonnal észrevette a tévedését, de az orvosok már nem segíthettek, a szerencsétlen beteg szörnyű kínok között kiszzenvedett.

RÁDÓLT A TEMPLOM A HIVEKRE. A mexikói Guelapova városban a katolikus templom földrengés következtében összedőlt. A nagy harangtorony éppen akkor dőlt össze, amikor a templom tele volt ájtatoskodókkal. Ötven ember meghalt és huszan súlyosan megsebesültek.

X-SUGARAKKAL ÁLLAPITJÁK MEG A SZÜLETENDŐ GYERMEKEK NEMÉT. Clevelandban az egyik kórház orvosa, Thomas O. Menees dr. állítólag megtalálta a módját, hogyan lehet megállapítani a gyermek nemét a születés előtt. Hir szerint az amerikai orvos rájött arra, hogy a születendő gyermek neme X-sugarakkal készített fotográfia után már három hónappal a születés előtt megállapítható.

Elvesztette kardját a marsall. Pilsudszi marsall maderiai utazásán kisebbfajta, de kellemetlen diplomáciai incidens történt. A marsall a Páris-bordeaux után a vasúti kocsiban elvesztette kardját. A párisi lengyel követséget azonnal mozgósították, hogy az elvesztett kardot megkeressék. A francia vasúttársaság kijelentette, hogy a marsall szalonkocsija a bordeauxi pályaudvaron pihen, hogy ott megvárja Pilsudszi hazautazását. A szalonkocsit a vasúti társaság nem nyitathatja fel, lengyel állami vagyon és le van olmozva, a marsall tehát csak hazautazásakor tudhatja meg, rajon kardját a vasúti kocsiban felejtette-e.

ALMA RUBENS, a neves filmsztár meghalt

Tüdőgyulladásban hunyt el az idegbajos kokainista filmszínésznő.

Londonból jelentik: Alma Rubens, hírneves filmszínésznő, aki már hosszabb ideje kokainista volt, hatvan órai eszméletlen állapot után, tüdőgyulladásban meghalt. Alma Rubenset legutóbb elítélték, mivel bundájában 6000 dollár értékű kokaint találtak. Ekkor csak 5000 dollár pénzbüntetés árán menekült meg a börtöntől. Már hosszabb ideje idegbajban szenvedett. Ricardo Cortez, ismert film-bonviván felesége volt a szép, barna és mély tüzű szemű, korán elhunyt filmsztár.

A halálraitélt Pintér százados felesége kegyelemért folyamodott

Kegyelem-kérvény tízenkétezer aláírással — Radulescu He én nyilatkozik házaseletéről, amely, szerinte, elejétől kezdve borus volt

Budapestről jelentik: A pesterzsébeti polgárságnak egy harminc tagu küldöttsége jelent meg ma, L á z á r Miklós képviselő vezetésével a KabinetiFodában és egy 12.000 pesterzsébeti polgár aláírásával ellátott kegyelmi kérvényt nyújtott át a halálraitélt P i n t é r András százados ügyében. A halálos ítélet egyébként még most is izgalomban tartja Pesterzsébet lakosságát és Radulescu Helén villája előtt állandóan tüntető tömegek tartózkodnak.

A „Magyarország” munkatársa ma megintertjuvólta Radulescu Helént, aki sirva tiltakozott az ellen, hogy démonnak állítsák be.

Ő már hosszabb idő óta idegbetegségben szenved és különben is mindenkit megelőzve, ő volt az első, aki

kegyelmet kért Pintér százados részére a kormányzótól.

Zokogva mondja el, hogy házaselete már elejétől kezdve borus volt, anyagi gondok merültek fel már az első hónapokban, az ő családja meg akarta menteni Pintér, ez azonban továbbra is könnyelmű maradt. Tiltakozik az ellen, hogy a tragédiát szövényt előzte volna meg.

LEGUJABB

Nagyszabású sikkasztás egy budapesti vállalatnál

A sikkasztó megszökött a kihallgatás alatt

Budapestről jelentik: A Magyar Kender és Jutaipar Rt.-nél ma rovincsolást tartottak, a melynek során negyven ezer pengős hiányt fedeztek fel. Nyomban felelősségre vonták Kincs Hermann marosvásárhelyi illetőségű cégvezetőt, aki a vállalatnak teljhatalmu megbízottja volt. A cégvezető bevallotta, hogy ő fosztogatta a pénztárt és hamisította meg a könyvvezetést.

Kihallgatása során arról panaszkodott, hogy rosszul van.

Kiment a szobából és nem tért többé vissza. A rendőrség rádió körözést adott ki a cégvezető ellen. Valószínűnek látszik, hogy Kincs Hermann az összeget a tőzsdén eljászotta.

A Fekete-tengeren elsüllyedt egy hajó

30 főnyi személyzete a tengerbe vezetett — Óriási viharok a Fekete-tengeren

Constantából jelentik: A feketetengeri vihar a környéken igen sok kárt okozott. Több ház fedelét lesodorta a szél, kéményeket döntött le s közben többen megsebesültek. A

tengerparti fürdőhelyeken, így Mamaiban is, hatalmas károkat szenvedett a lakosság. A tengeren egy görög hajó harminc főnyi személyzetével elsüllyedt.

Elítélte a budapesti járásbiróság Zichy János gróf rágalmozóját

Dr. Szekeres ügyvéd hűtlen vagyonkezeléssel vádolta meg a gróft

Budapestről jelentik: A büntető járásbiróság ma délután öt órakor hozott ítéletet dr. Szekeres István ügyvéd ellen, aki a Nemzeti Kaszinóhoz intézett levelében azzal vádolta meg gróf Zichy Istvánt, hogy a Csehszlovákiában fekvő hitbizományai felosztásakor mint

vagyonfelügyelő olyan üzelmeket vitt végbe, amelyek a hűtlen kezelés tényálladékát kimerítik.

A bíróság rágalmozásban mondotta ki bűnösnek az ügyvédet és három ezer pengő pénzbüntetésre ítélte.

Borodin bukása

Megfosztották állásától, mert nem akarta Stalin politikáját folytatni

Moszkvából jelentik: Borodint, a kínai kormánytanács tagját, aki, mint ismeretes, élénk részt vett a kínai forradalomban, megfosztották állásától. Érdekes, hogy Borodin el-

len az a vád merült fel, hogy ellenzéki magatartást tanúsított és nem volt hajlandó Stalin politikáját Kínában végrehajtani.

IPAROS-OTTHON-ban

Január 25-én,
vasárnap este
9 órakor nagy

műsoros-est.

Táncok, szavalt, gitár zenekar. műdalok, valamint az Aradi Munkás Testvér
Egyesület működő gárdája vendégzereplésével a „Két süket” és a „Hold-
kórosok” című 1 felvonásos bohózatok. Műsor után tánc

A tudomány hősei a levegőben

17,000 méter magasságban kútatásokat akar végezni egy fizikus — Milyen módon állítják elő ezt az érdekes léggömböt?

Párisból jelentik: Piccard fizikus Einstein volt tanítványa és munkatársa már tizenkét-szer szállt fel egyszerű léggömbbel: a sztratoszféra alacsonyabb rétegeibe oly célból, hogy a Einstein-téle relativitási elmélet igazolására, fényméréseket végezzen. Michelson amerikai fizikus és Nobel-díj nyertes utmutatása alapján mérései kedvező eredménnyel jártak. Ezek igazolták, hogy a fény sebessége bizonyos relativitási viszonyban van a föld forgásától és napkörüli keringésétől.

Bár legutóbbi kísérlete kudarcot vallott, ő újból fel akar szállni a legközelebbi időben (16—17.000 méter magasságig) a sztratoszférába a rádió-aktív égítésteken végbemenő atomátalakításokból eredő kozmikus sugárzás tanulmányozására.

E vakmerő vállalkozását a „Fond national de la recherche scientifique” társaság 400.000 belga frankkal támogatja. E kísérlet igen nagy veszéllyel jár, mert eddig léggömbbel 12.945 méternél nagyobb magasságot el nem érték.

A meteorhullások és az éjszakai fényjelenség megfigyelése alapján földünket páncél módjára körülzáró légköpeny magasságát kb. 400 kilométerre becsülik. Azonban ölv levegősűrűség és nyomás, mely földi biológiai élet fenntartására alkalmas, csak 8—10 kilométer magasságig található. Nagyobb magasságban a földön élő lény tüdeje széjjelszakadhat, ha csak technikailag szabatosan szerkesztett zárt térben, bizonyos nyomás alatti mesterséges lélegzésről, illetve a kilehelt szén-sav felemeléséről nem gondoskodunk.

A kúlató megdermedten hull vissza a Földre

Halthorne C. Gray amerikai kapitány 1928-ban nyitott kosárban oxigénkészülékkel felszerelve ugyan felemelkedett 12.945 méter magasságig, de e magasság elérése céljából kényszerítve volt a nyomáskülönbségek ki-

egyenlítésére a gömbtöltés hét-nyolcad részét fokozatosan kibocsátani. Azonkívül egész ballasztját, műszereit, bundáját, sőt féltve őrzött és dedapjától örökölt pipáját egymásután kidobta kosarából, hogy minél magasabba emelkedjék. E magasságban minusz 70° C. hőmérséklet mellett minden tagja megdermedt. Oly rosszullet fogta el, hogy további ballaszt és műszerek hiányában e magasságban való tartózkodást céltalannak találta, mire a légszelepet kinyitotta és a megmaradt töltés kibocsátása után mint egy darab kő esett a föld felé.

Történelmi tény, hogy esésében a léggelent állásnak nagyobb felületet nyújtó, ledobott bundáját utolérte és azt ügyesen elkapta. A földre ejtőernyőjével, mely 2500 méter magasságban a föld fölött kinyílt, szerencsésen lejutott.

Második felszállásánál az előbbi magasságot el nem érte, mert léggömbjét a belső nyomás széjjelpukkantotta és azzal együtt elpusztult.

Ily előzmények után vakmerőségnek minősíthető egyszerű Montgolfier-féle léggömb-

A szabályozható hőmérséklet

Az alumíniumból való lakógolyó fele része érdes és sötét fekete színű, másik fele pedig világos és fényesre van csiszolva. A lakógolyó elektromotor segítségével saját tengelye körül forgatható, úgy, hogy sötét vagy világos fele, vagy pedig bizonyos viszonylatban a sötét és világos fel bizonyos része egyidejűleg a Nap felé fordítható.

Ismeretes, hogy a Napnak a légritkított sztratoszférán keresztül hatoló hősugaraival melegeket nem adnak. E sugarak éppoly, elektromagnetikus éterhullámok, mint a fény vagy rádióhullámok és ezekkel szemben azzal a jellegzetes tulajdonsággal bírnak, hogy melegeket létesítő molekuláris mozgást végeznek, míhelyt valamely testhez ütköznek. Ez a test azonban csak abban az esetben melegszik fel, ha e sugarakat elnyeli és megsemmisíti. Ekkor a hősugarak energiája meleggé alakul át. Ismeretes továbbá hogy világos, fényes felület, mint amilyen pl. a tükör, a hősugarakat visszaveri, azaz a hősugarak iránt érzéketlen, míg az érdes, sötétszínű felület a hősugarakat elnyeli, azaz felmelegszik. Eszerint, ha Piccard lakógolyójának sötétszínű oldalát a Nap felé forgatja,

bel 16.000 méter magasságig emelkedni és ott tartózkodni.

Eddig a sztratoszférában való tartózkodást a levegőhiányon kívül főleg a tűrhetetlen alacsony hőmérséklet hiúsította meg. A mesterséges levegő és ezzel kapcsolatban a biológiai élet fenntartására alkalmas légnyomás csak légmentesen zárt térben tartható fenn. Ez a probléma a tenger alatt járó hajóknál már meg van oldva, de probléma volt eddig a sztratoszféra eddig el nem ért rétegeiben a földön megszokott szobahőmérsékletet (+18—20° C) állandóan fenntartani.

Piccard léggömbjének átmérője harminc méter és nyitott kosár helyett ajtóval légmentesen elzárt 2.10 méter átmérőjű, figyelő ablakkal ellátott, belül üres alumínium-lakógolyót használ, melyben a mesterséges levegőt a földi összetételnek és nyomásnak megfelelően önműködő oxigénkészülékek tartják fenn. A mérőkészülékek a golyó külsején vannak elrendezve, melyek az ablakokon keresztül megfigyelhetők. A léggömb súlya az ejtőernyővel, lakógolyóval, két emberrel, műszerekkel és ballasztal együtt 1500 kilogramm. A léggömb ürtartalma 14.000 köbméter, állítólag csak 2200 köbméter gázzal töltik meg, hogy a belső és külső nyomás tekintetbe vételével gázkibocsátás nélkül 16—17.000 méter magasságig fel szálljon (???)

akkor a golyó magas hőmérsékletre felmelegszik, ha pedig világos felét forgatja a Nap felé, akkor minusz 273° C-ig lehűlhet. Ha a lakógolyót olyképp forgatja tengelye körül, hogy részben sötét és részben világos oldala van fordítva a Nap felé, akkor bármily kívánatos és szabályozható hőmérsékletet tarthat fenn a lakógolyóban.

Piccard felszállásának célja a sztratoszférába légelektromos (ionszám, vertikális elektrosztatikai mezők stb.) méréseket eszközölni, de főleg a kozmikus sugaraknak eredetét kikutani és spektrumát megállapítani. A kozmikus sugarakat Kolhörster, Hess és Millikan egymástól függetlenül fedezték fel. A sugarak őrési energiával rendelkeznek, útítőképességük százszorosan nagyobb, mint a legkeményebb röntgen- vagy rádiumsugaraké. E sugarak a tejútból a Herkuies csillagképének tájékából, valószínűleg keletkezőben levő rádió-aktív égítéstekből erednek. Míg a rádiumsugarak a rádium nagy fajsúlyú atomjainak széjjelbontásából erednek, addig a kozmikus sugarak a hidrogénből és héliumból keletkező égítések.

Mrs. Boulter: „A végzetes jeleneteket Hofer provokálta”

A gyilkos asszony vallomása — Lefoglalták Hofer és Boulter asszony levelezését

Genéből jelentik: Mrs. Boulter kihallgatása során, aki, mint ismeretes, megölte Hofer Kurtot, egyre inkább kibontakoztak a gyilkosság indító okai. Az asszony reménytelenül szerette Hofer, aki nem viszonyozta érzelmeit. Amikor Hoferné St. Moritzból elutazott, Mrs. Boulter remélte, hogy sikerülnie fog megnyerni Hofer szerelmét, a férfi azonban visszautasította a nő közeledését. Az asszony ezért a végzetes estén elhatározta, hogy veszeke-

dést kezdeményez. Vallomásában zokogva jelentette ki, hogy pillanatig sem mert arra gondolni, hogy ilyen vége lesz és azt vallja, hogy a végzetes jelenetet Hofer provokálta.

Mrs. Boulter még egy hélig a kórházban marad, ezután pedig Coire városkába szállítják, ahol a bíróság letárgyalja ügyét. Egyébként lefoglalták Mrs. Boulter és Hofer Kuno levelezését és remélik, hogy ebből világosság fog derülni az ügyre.

A közbékét háborítja a magyar himnusz — Csehszlovákiában

Elítéltek egy kassai szállodást, aki rádióon a magyar himnuszt hallgatta

Kassáról jelentik: A kassai bíróság ma tárgyalta Pausz Bélának, egy ottani szálloda tulajdonosának a rendőrvénybe ütköző ügyét: Pausz ugyanis annak idején, főúccában lévő lakásában a pesti rádió leadásában, a magyar himnuszt hallgatta. A lakás ablaka nyitva volt és így a himnusz kihallatszott az utcára. Egy járőrkéző meghallotta és Pausz Bélát

feljelentette.

A tárgyaláson a szálloda tulajdonosa azzal védekezett, hogy a lakásán azt lehet, amit akar. A bíróság azonban ezt az érvelést nem fogadta el és Pausz Bélát 15 napi fogságra ítélte, azzal az érveléssel, hogy

a magyar himnusz hallgatása közbékeháborítást jelent.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirsolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomorj Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy óra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi cégeknél.

Kémkedés gyanúja miatt letartóztattak egy nagykereskedőt

A csehszlovák repülőmanőverek szenzációja — Amikor az újságról egy nagykereskedő belyettesít

Olmutz-ből jelentik: Az első repülőhadgyakorlatot a csehszlovák köztársaságban a múlt év őszén tartották meg Königrätz környékén, amelyen, mint tudósítók résztvettek a cseh és morva lapok tudósítói is. Mindegyik napilap újságíróval képviseltette magát, csupán a „Mährisches Tagblatt“-ot képviselte az első két napon egy nagykereskedő. A manőver során az újságírók megszemléltek a repülőelhárító útegeket és a fényszóróállomást, ahol ezeknek szerepéről és működéséről az újságírókhoz beosztott törzstiszt tartott előadást. Egyes német lapok nagy tudósításokat közöltek a csehszlovák köztársaság repülőmanőveréről és a repülőtámadást megakadályozó felszerelésről. A cikkek oly részletesen foglalkoztak a csehszlovák légitámadás-elhárító berendezéssel, hogy

az államügyészség véleménye szerint, ki-merítették a kémkedés büntetését.

Az olmutzi államügyészség nyomozást indított az ügyben és megállapította, hogy a Mährisches Tagblatt szerkesztőjét, Waldmann Hugót, a gyakorlatokon két napig Kulmburg Rudolf nagykereskedő helyettesítette. Ma délelőtt Kulmburg és Waldmann szerkesztő lakásán házkutatást tartottak, amelynek le-

folytatása után, Kulmburgot letartóztatták és átadták az olmutzi kerületi bíróságnak.

A letartóztatott Kulmburg egy nagy papirkereskedés tulajdonosa és a „M. Tagblatt“ nyomda főszerkesztője. A letartóztatás Olmutzban szenzációként hatott.

Mulatság

Toborzó táncsal kezdődik a magyar ifjuság műsoros előadása a Magyar Otthonban szombaton este 9 órakor. És ehhez a délceg magyar párok által ropott gyönyörű tánchoz érdeklődésben, szépségben méltók a műsor többi számai is. A „Juhász legény, szegény juhász legény“ kedves romantikája, a „Falu végén kurta korcsma“ daljáték friss magyar levegője, az „Obsitos“ örökéletű humora, a „Nagyanyó emlékezik“ szívhöz szóló bánata bizonyosan egy drága magyar világba ragadják magukkal a hallgatót. Műsoruk közbe tűzdelte számai csupa művészi szavalt, ének és legedujáték. Az előadást vasárnap délután 4 órakor és este 9 órakor megismétlik. Belépődíj nincs. Műsor megváltható a Magyar Otthonban (Str. Romanului 8. szám). A nagy érdeklődésre való tekintettel fölhívjuk a közönség figyelmét, hogy a műsorokat mielőbb váltsa ki.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Mezőgazdasági Bank alakul hatszázötven millió lej alaptőkével

A bank átveszi a hitelezőktől a 12 százaléknál magasabb kamatozású kölcsönöket — Akinek legalább két hektár földje van, igénybe veheti a pénzügyi segítségét

A gabonatorvény új javaslata egy román Mezőgazdasági Bank felállításának tervével foglalkozik. Az új javaslat néhány napon belül a parlament elé kerül. A tervek szerint a Mezőgazdasági Bank nagyrészt az állam kezében lenne, amennyiben különálló tőkékkel abban képviselést nyernének a pénzügyi, földművelésügyi, kereskedelmi és iparügyi minisztériumok, de bevonnák melléjük a magánbankokat és magánszemélyeket is. Az alaptőke legnagyobb hányadát az állami képviselőtársaság fogja megadni.

Az új bank megalakulása 650 millió lej alaptőkével történne.

azzal a feltétellel, hogy 500 milliót az állam jegyez és 150 milliót a magánosok, 150 ezer darab 1000 lej értékű részvényvel.

A bankalapítással a kormány az lenne a célja, hogy a rövidlejáratú és magas kama-

tozású követeléseket hosszulejratú és kisebb kamatozású követelésekre konvertálja.

A bank át akarja venni a hitelezőktől a 12 százaléknál magasabb kamatozású kölcsönöket.

A feltétel, hogy az adósság nem haladhatja meg az adós termelésének a felét. Ebben az esetben pedig az adósság amortizálható lesz 30 év alatt 12 százalék mellett. Ha a hitelező az ilyen ügyletet nem akarja megkötni, úgy a bank készpénzkölcsönt nyújt az adósnak, amit annak ugyancsak 30 év alatt, 12 százalék mellett kell visszafizetni. A bank segítségét igénybeveheti majd minden földművelő, akinek legalább 2 hektár saját földje van.

A bank vezetésével egy háromtagú igazgatósági tanácsot bíznak meg, melynek élén egy öt évre kinevezett kormányzó áll.

Az ország összes gazdasági köreiből nagy várakozással tekintenek a bank alakulására.

Akik munkást keresnek és akik munkát keresnek

1930-ban hatezerrel kevesebb munkást kerestek, mint 1929-ben — Az aradi munkaügyi felügyelőség kimutatása

Az aradi munkaügyi felügyelőség mellett működő munkaközvetítő hivatal most készült el ezévi munkásságának statisztikájával. A statisztika rendkívül szomorú adatokat tartalmaz és élesen rávilágít arra, hogy az elmúlt évben mennyivel súlyosbodtak 1929-el szemben a viszonyok. A hivatal főnöke, Blaj Simon, mindent elkövet arra, hogy emelje a hivatal teljesítő képességét, hogy minél több munkanélkülit helyezhessen el. Legújabb propaganda-eszköze a hivatalnak az a két izléses, művészi kivitelű reklám, amelyet az aradi Select-mozgásban vetítenek és amelyben a hivatal felhívja úgy a munkaadókat, mint a munkásokat, hogy munkaaajánlataikat és munkakéreléseiket a munkaközvetítő hivatalhoz nyújtsák be.

A most elkészült statisztika szerint, az 1929-es 12.000 munkaaajánlattal szemben, 1930-ban a hivatalhoz 6176 munkaaajánlat futott be. Tehát majdnem hatezerrel kevesebb munka-

adó keresett munkást 1930-ban, mint 1929-ben. A munkakérelések száma azonban izesztően felfeszaporodott. Addig amíg 1929-ben 7974 ember keresett munkát az aradi munkaközvetítő hivatal által, addig 1930-ban a munkakeresők száma 12.385-re emelkedett. 1929-ben 4476 munkaaajánlatnak tudott a hivatal eleget tenni, míg 1930-ban csak 3046-nak. A munkakereséseknél még súlyosabb a helyzet. Az 1929-es évben 4739 munkakeresést intéztek el, ezzel szemben 1930-ban csak 3136-ot. Végeredményben ha az ember áttekinti a statisztikát, arra a megdöbbentő megállapításra jut, hogy 12.385 munkakereslet közül, a hivatal csak 3136-ot, azaz körülbelül 25 százalékot tudott elintézni.

Ezzel kapcsolatban talán újból meg kell említenünk, hogy fokozottabb eredmény elérése végett, a hivatalnak föltétlenül szüksége lenne egy más, egy megfelelőbb helyiségre.

Súlyos nehézségek a kölcsöntárgyalásoknál

Csak úgy akartak kölcsönt adni, ha az állam kifizeti belföldi adósságait.

Bucurestiből jelentik: A „Curentul“ szerint a kölcsöntárgyalások során súlyos nehézségek merültek fel, amelyeknek oka az, hogy a stabilizációs kölcsön felvétele között szerepel az is, hogy a második kölcsön csak abban az esetben folyósítható, ha az állam előzőleg rendezte a magánosokkal, különösen a vasutal, városokkal és községekkel szemben fennálló háború előtti adósságait.

A román delegátusoknak nagy munkába került, hogy a külföldi köröket jobb beállításra bírják, mert Romániának — mint agrárállamnak — elsősorban arra van szüksége, hogy saját maga talpraálljon és csak azután kerülhet sor a belföldi adósságok rendezésére. Különösen Franciaország részéről nyilvánul meg a jóakarát, ezért remény van arra, hogy a megegyezés 10—12 napon belül létrejön.

Javítják a külvárosi utakat

Dr. Lutai Cornel polgármester akciója

Lutai Cornel dr. polgármester ma hosszabb megbeszélést folytatott a városi mérnöki hivattal, annak megállapítására, hogy az idén az utak és járdák rendbehozásáira a költségvetésben szereplő 7 és fél millió lejt hogyan osszák fel. A polgármester elrendelte, hogy a felosztást oly módon kell elvégezni, hogy minden városrész kapjon belőle, nehogy azzal vádolhassák a város vezetőségét, hogy csak a belvárossal törődik. Ahol nem tudnak uccát kövezni, ott legalább a járdát csinálják meg.

Csaknem duplájára emelték a papír vámját

Szabadon garázdálkodhatik a román papirkartell

Bucurestiből jelentik: A papirkartell újabb áremelési akciója a szakkörök minden tákozása ellenére sikerrel járt. A gazdasági bizottság tudvalevően a minisztériumot bizta meg a papírvámok felemelésének kerestülvételével. Ebben az ügyben a minisztérium tegnap hozott döntést, amennyiben a papír vámját felemelték. Eddig hat lej volt a rotációs újságpapír váma kilogrammonként, ezután 11 lejt kell fizetni annak, aki külföldről akar újságpapírt beszerezni, szóval a vámtételt csaknem a duplájára emelték fel és így jelenleg tényleg lehetetlenné tették a papíros versenyt.

Megkezdődtek az osztrák—magyar kereskedelmi szerződés előkészítő tárgyalásai. Budapestről jelentik: Ma délután két órakor Bécsből egy két tagú delegáció érkezett a magyar fővárosba, amely előkészítő tanácskozásokat fog folytatni az osztrák—magyar kereskedelmi szerződés megkötésének tárgyalásaira vonatkozólag. A megbeszélések a késő délutáni órákban már meg is kezdődtek a földművelésügyi minisztériumban.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. n. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J-n.

Dohánytőzsde volt Kosuth-u. 4 szám.

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orzv. és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

Hizlalt nemes élő ponty állan- **Kozma János** **csemegekereskedésben**
dóan kapható 1-4 kg. nagy- **Str. Bratianu.**
ságban, kgr.-ja csak 70 lei. **„Delicatesse“** **cégnél**
Str. Eminescu 3.

Traktorok az aradi tűzoltóság szolgálatában

Érdekes újítások. Négyszázezer lei modern tűzjelző állomásokra.

Lutai Cornel dr. polgármester ma megbeszélést folytatott a mérnöki hivattal új tűzjelző állomások felállítása ügyében. A költségvetésben ugyanis erre a célra 400.000 lejt vettek fel és a város vezetősége most teljesen modern, a mai igényeknek megfelelő tűzjelző állomásokat létesít a város számos pontján. A mérnöki hivatal a napokban megállapította, hogy Aradon több olyan állomás működik, amelyre egyáltalában nincs szükség és amelyeket nem vetnek használatba és ezért ezeket ideiglenesen leszerelték. Most afelett folyik a tanácskozás, hogy az új állomásokat hol szereljék fel. Lutai dr. teljesen újmódszerű állomások felállítását tervezi és erre már a legközelebbi hetekben sor kerül, amivel nagy mértékben emelik Arad tűzbiztonságát.

A polgármester más újításokat is tervez a tűzoltóságnál. Ma utasítást adott ki Tripa Mihály gépüzemigazgatónak, dolgozzon ki tervezetet három traktor vásárlására. Ezek a traktorok háromféle célú szolgálnának. Elsősorban seprőautóként szerepelniük, másodsorban télen a hóeket helyettesíteniük, de a legfontosabb hivatásuk az lenne, hogy a tűzoltóság szertait szállítsanak tűz esetén. Tripa gépüzemigazgatónak ezért olyirányú tanulmányokat is kell végezni, vajjon a traktorok képesek-e legalább olyan gyorsan szállítani a sze-

reket, mint két vágató ló. Amennyiben megjelölnek bizonyul a traktorok alkalmazása, úgy a közeli hetekben bevonulnak ezek a kocsik is Arad tűzoltói szolgálatába. Érdekes, hogy ugyanezeket a traktorokat akarják felhasználni a szemétszállításhoz is.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, január 23.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Könnyű és román zene. 18.15. Sibiceanu-zene. 20.30. Gramofon, 21. Puccini: „Bohémélet“ c. operája gramofonon. — Budapest, 10.15. Szalonzenekari hangverseny. 13.05. Az Egyetemi Énekkarok szótökvartettjének hangversenye. 5. Pósa Lajosné mesél a gyermekeknek, 6. Peterdy Sándor novellái: 6.25. A Pataki-jazz hangversenye, Fekete Pál (ének) közreműködésével, 7.25. Gyorsirótanfolyam, (Szlabey Géza.) 8.30. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik a m. kir. Operaház énekkara és Tihanyi Vilma, a m. kir. Operaház művésznője, 9.50. Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák hangversenye. 10.50. Dr. Edgar v. Schmidt—Pauli németnyelvű előadása: Visszaemlékezéseim Magyarországra. Majd: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházból. — Belgrad, 12.25. Gramofon, 13.45. Rádiózenekar, 17. Jazz. 18.30. Nemzeti dalok gitárkísérettel. 19. Kávéházi zene. 21. Rádiózenekar, 23.50. Bajalajka. — Prága, 12.15. Gramofon, 21.30. Szindarab a stúdióból. 22.30. Zongoraverseny. — Wien, 12. Gramofon, 14.10. Strauss Richárd vezénnyel gramofonon, 16.25. Silving-zene. 18.30. Női óra: Margit-mondák. 18.30. Ifjúsági óra. Strauss J. a keringőkirály, gramofonon, 21. Egy est

Lincse Pálnál, 23.40. Machio-zene. Átvitel a Leherteremből,

SZOMBAT, január 24.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Román zene, Luca-zene. 18.15. Luca-zene. 20. Gramofon, 21. Román nemzeti est. Chebap Nadia zongoraművész közreműködésével, 21.45. Énekszámok. 22.15. Hegedűszóló. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye, 10.45. A hangverseny folytatása, 13.05. A Mándits-szalonzene. 5. „Babi és társai“. Devai Janka novellája. Felolvassa Dietrichné Papp Julia. 6.25. Gramofonhangverseny, 8.15. A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye, Karnagy: Fricsay Richárd, 9.35. Antalfi—Zsiros Dezső orgonaművész hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből S. Martin Anna (ének) közreműködésével. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye a Metropole szállóból. — Belgrad, 12.25. Gramofon. — Hamburg, Kiel, Hannover, Bremen, Flensburg, 11. Lirai hangverseny. 19.15. Mandolinzenekar, 20.30. A varázsiuvola Berlinből, 23. Alkalmi óra. 23.30. Táncczene. — Katowice, 17.10. Gramofon. 19.15. Ifjúsági hangverseny, 21.30. Könnyű zene. 23.15. Hangverseny, 24. Táncczene. — Kassa, 12.30. Gramofon, 13.30. Déli zene. 18.30. Rádiózenekar. — Königsberg, Danzig, 17.15. Szórakoztató zene. — Leipzig, Dresden, 17.30. Délutáni hangverseny, 20.30. Mozart: „Varázsiuvola“ című operája, 23.15. Táncczene Berlinből. — Mor. Ostrava, 12. Gramofon, 16. Gramofonkabaré. — Róma, 18. Könnyű zene-hangverseny. — Wien, 12. Gramofon, 13. Dostak-zene. játéka.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDEFÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lei, vastagabb betűvel 8. Illetve 10 Lei a legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kiadott szavak alátzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok lejárás levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

„ELSO“. Jelzett helyen és időpontban várom, Háztaulajdos. 275

VÉTEL ÉSELADAS.

ROSSZ VILLANYÉGŐK! Rossz elemek becserelése. „MOTORICA“-nál, volt Asztalos Sándor-ucca.

A vevőközönség figyelmébe!

Felhívom a n. é. közönség b. figyelmét dusan felszerelt bizományi üzletemre, hol úgy közszükségleti tárgyait, valamint antik butorokat, dísz tárgyakat, szőnyeget, festményeket, üveg- és porcellán serviseket bógarnitúrát, komplett szobaberendezéseket, előszobafal, hintaszékét, fotelokat, s mindazt, ami az otthoni kellemessé és kényelmessé teszi, üzletemben olcsón megtalálhat. SALGÓNÉ bizományi üzlete Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1060

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

MEGALLAPODÁS SZERINTI SZÁZALÉKOT FIZET

mindenki előadás esetén a hozzám bizományba adott áruja után. Forduljon bizalommal 10 éve fennálló, a legszolidabbnak elismert bizományi üzletemhez, ahol legesleges közszükségleti és háztartási, valamint mű- és antik tárgyait stb. a legkedvezőbb feltételek mellett értékesítheti. Sürgősen keresek jó árban különösen szép antik sekereket hozzávaló vitrinnel, régi könyveket, antik ezüstöket, dísz tárgyakat, tatorokat stb. SALGÓNÉ bizományi üzlete Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

INGATLAN.

MASSZIV, szenterón, 4x1 szobás lakásokkal, évi 28,800 lej jövedelemmel, szép beltelekkel. 170.000 lejért elhelyezés miatt eladó. Str. Spiridon No. 3. (volt Kálmán-ucca) 262

BÉRHAZAT vennék belvárosban modern, parketta, fürdőszobás lakásokkal, kilencszázezerig. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 276

KÜLÖNFÉLEK.

AUTÓHENGEBREK köszörelését amerikai gépekkel szakszertűen végzi, hengerként 150—200 lejért: KÁLMÁN A. autóüzeme, ARAD, Piata Catedralei 5. 270

Maculatura papir 5 kgros csomagokban olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét fel akarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, továbbá, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési ujság az „ARADI KÖZLÖNY“

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, kereskedő, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, postás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy olvassa az apróhirdetést.

Az esetek ezrei évek óta igazolják, hogy az Aradi Közlöny apróhirdetése révén az emberek jól eladták házukat, telküket, butoraikat stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg. Hirdessen az Aradi Közlönyben, az eredmény gyors és biztos.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthoni Polgári áruk: Táviratcim: „HUNGARIOTEL“.

Vizumát

pontosan és előnyösen Arad legregibb vizumirodája

Sándor Ferenc-cég intézi.